

Univerza
v Ljubljani
Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

*Janova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si*

Visokošolski program Geodezija,
Smer za prostorsko informatiko

Kandidat:

Aleš Levstek

Parcelacija dolžninskega objekta na primeru odseka avtoceste Blagovica

Diplomska naloga št.: 249

Mentor:

viš. pred. dr. Miran Ferlan

Ljubljana, 11. 2. 2008

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisan **ALEŠ LEVSTEK** izjavljam, da sem avtor diplomske naloge z naslovom:
**»PARCELACIJA DOLŽINSKEGA OBJEKTA NA PRIMERU ODSEKA
AVTOCESTE BLAGOVICA «.**

Izjavljam, da prenašam vse materialne avtorske pravice v zvezi z diplomsko nalogo na UL,
fakulteto za gradbeništvo in geodezijo.

Ljubljana, januar 2008

(podpis)

IZJAVE O PREGLEDU NALOGE

Nalogo so si ogledali učitelji geodetske smeri:

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

UDK: 528.44(043.2)
Avtor: Aleš Levstek
Mentor: viš. pred. dr. Miran Ferlan,
Naslov: Parcelacija dolžinskega objekta na primeru odseka avtoceste
Blagovica
Obseg in oprema: 58 str., 7 pregl., 12 sl., 2 pril.
Ključne besede: parcelacija, ureditev meje, dolžinski objekt, javno naročilo,
elaborat

Izvleček:

Diplomska naloga obravnava vlogo geodeta pri postopkih, ki jih vodi pri dokončni odmeri dolžinskega objekta. Naloga temelji na izmeri avtocestnega odseka Blagovica. Predstavljeni so tudi vsi postopki ter rezultati, ki spremljajo geodeta od začetka do konca izvedbe del. Naloga obravnavana tudi splošno teorijo in tehnična navodila za parcelacijo dolžinskih objektov. Predstavljena je tudi vsebina in navodila za izdelavo elaborata, ki je usklajen z Zakonom o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot. Zaključni del naloge obravnava spremembe v geodetski zakonodaji, ki jih je uvedel Zakon o evidentiranju nepremičnin.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION

UDC: 528.44(043.2)

Author: Aleš Levstek

Supervisor: Len. Lect. dr. Miran Ferlan

Title: The Parcelling Out of a Longitudinal Object Based on the Example of the Motorway Section at the Village of Blagovica

Notes: 58 p., 7 tab., 12 fig., 2 ann.

Key words: parcelling out, boundary regulation, longitudinal object, public procurement, expert's detailed report

Abstract:

The diploma thesis deals with and discusses the role of a land surveyor (geodesist) in the process of final measurements of longitudinal constructions he or she is in charge of. The thesis is based on the data provided through the examination of the motorway section at the village of Blagovica and includes the presentation of all the procedures, processes and results that a land surveyor is confronted with during the execution of construction. Further, general theories and technical instructions as to how longitudinal objects are to be parcelled out are provided, as well as the instructions on how an expert's detailed report should be drawn up. All the suppositions, procedures and findings presented in the thesis were processed in accordance with the Registering of Real Estate, State Border and Spatial Units Act. The concluding part of the thesis looks into the changes in legislation which was introduced with the new Law of Registering of Real Estate (2006).

ZAHVALA

Za pomoč pri nastajanju diplomske naloge se iskreno zahvaljujem mentorju viš. pred. dr. Miranu Ferlanu ter sodelavcem na Zavodu za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje.

Posebno zahvalo pa si zaslužijo tudi moji starši, brat Simon ter prijatelji in prijateljice, ki so mi skozi vsa leta študija stali ob strani, mi nudili pomoč ter me spodbujali, kadar sem to potreboval. Hvala vam !

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	1
1.1 Opis lokacije.....	2
2. JAVNO NAROČILO	4
2.1 Obseg pogodbenih zahtev	4
2.2 Določitev načina financiranja.....	5
3. PARCELACIJA DOLŽINSKIH OBJEKTOV	6
3.1 Zakon o javnih cestah	7
3.2 Prenos gradbene parcele v naravo	8
3.2.1 Načrt gradbene parcele.....	8
3.2.2 Ureditev meje ob prenosu gradbene lege na teren.....	8
3.3 Dokončna odmera dolžinskega objekta	9
3.4 Pravila za zamejičenje meje že zgrajenih javnih cest.....	10
3.4.1 Mejna znamenja po gradnji.....	14
3.5 Pridobitev ustreznih podatkov	15
3.6 Vabljenje lastnikov oziroma upravljavcev parcel na postopek.....	16
3.7 Terenski del.....	18
3.7.1 Predhodne meritve	18
3.7.2 Geodetska mreža	19
3.7.3 Ureditev meje in parcelacija.....	21
3.8 Zapisnik mejne obravnave in parcelacije.....	22
3.9 Skica terenske meritve	23
3.10 Spremembe v vrsti rabe zemljišč.....	27
3.10.1 Pravila za katastrsko klasifikacijo zemljišč.....	27
4. IZDELAVA ELABORATA	31
4.1 Zahteva za uvedbo postopka	32
4.2 Obdelava terenskih podatkov.....	32
4.2.1 Izračun tahimetrije merjenih podatkov	33
4.2.2 Kontrola frontov in prečnih mer.....	33
4.2.3 Izračun površin parcel	35
4.3 Izračun koordinat zemljiškokatastrskih točk	37

4.4 Oštevilčenje parcel.....	41
4.5 Digitalni katastrski načrt	43
4.5.1 Splošno o digitalnih katastrskih načrtih	43
4.5.2 Vzdrževanje digitalnih katastrskih načrtov	44
4.6 Kopija katastrskega načrta s spremembami	47
4.7 Oleata zemljiškokatastrskih točk	48
4.8 Digitalni podatki za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru.....	49
5. GEODETSKA ZAKONODAJA	51
5.1 Zakon o evidentiranju nepremičnin.....	51
5.1.1 Razlog za spremembo zakonodaje	52
5.2 Zakon o geodetski dejavnosti.....	53
6. ZAKLJUČEK	55
VIRI.....	57
PRILOGE.....	59
Priloga A: Vabilo in pooblastilo za postopek	
Priloga B: Zapisnik mejne obravnave in parcelacije	

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Koordinate poligonskih in dopolnilnih točk.....	20
Preglednica 2: Izračun kontrole dolžin.....	34
Preglednica 3: Prikaz starih in računanja novih površin parcel.....	36
Preglednica 4: Šifrant metod ZK točk	39
Preglednica 5: Pozicijska natančnost ZK točk	40
Preglednica 6: Upravni status ZK točk.....	40
Preglednica 7: Položajna natančnost DKN.....	47

KAZALO SLIK

Slika 1: Slikovni prikaz delovišča.....	3
Slika 2: Mejno znamenje ob ogradi	11
Slika 3: Javna cesta na ravnem terenu	12
Slika 4: Cesta poteka na nasipu.....	12
Slika 5: Cesta poteka v vkopu.....	13
Slika 6: Primer zamejičenja v naravi	14
Slika 7: Uporabljena mejna znamenja	15
Slika 8: Topografija poligonske točke	21
Slika 9: Skica terenske meritve	26
Slika 10: Digitalni katastrski načrt.....	44
Slika 11: Katastrski načrt s spremembami.....	48
Slika 12: Oleata zemljiškokatastrskih točk	49

1. UVOD

Zemljiški kataster je uradna evidenca zemljišč, kjer je zemljišče opredeljeno s parcelo. Zemljiški kataster predstavlja osnovo geodetskim podjetjem pri izvajanju geodetskih storitev s področja zemljiškega katastra, posameznim resorjem lokalne in državne uprave pa služi kot podlaga za gospodarjenje s prostorom, varovanjem okolja, vrednotenjem in obdavčevanjem nepremičnin, upravljanje z objekti prometne in komunalne infrastrukture.

Parcelacija dolžinskih objektov je eden od geodetskih postopkov v zemljiškem katastru, pomemben za spremembo in evidentiranje katastrskih mej ob dolžinskem objektu. Pod dolžinske objekte spadajo zemljišča, ki so običajno v javni rabi. Ti objekti so ceste, poti, ulice, vodotoki, zemljišča pod železnico ipd.

Naloga temelji na dokončni odmeri avtocestnega odseka Blagovica. Namen naloge je podrobno opisati in predstaviti kdaj in v katerih primerih pride do postopka parcelacije dolžinskega objekta. Predstavljeni so primeri, s katerimi se lahko geodet sreča v praksi. Podrobno so opisani postopki in navodila za zamejičenje že zgrajenih dolžinskih objektov. Sama parcelacija dolžinskih objektov pri dokončni izmeri pa se izvede skladno z dejanskim stanjem na terenu.

V prvem delu naloge je opisan postopek izvedbe javnega naročila v skladu z Zakonom o javnih naročilih. V nadaljevanju so opisani postopki, ki spremljajo geodeta v času pripravljanih del na izmero. Opisani so tudi terenski del same storitve ureditve meje, parcelacije ter sprememba v vrsti rabe dolžinskega objekta. Navedena so tudi pravila za vodenje zapisnika in skice, ki jih vodi odgovorni geodet na terenu.

V drugem delu je opisan postopek izdelave elaborata. Izdelan elaborat je podlaga za izvedbo ustreznih sprememb v evidenci zemljiškega katastra. Opisana je vsebina in značilnost posameznega dela elaborata ter računski obdelava podatkov, ki jih je potrebno izvesti po uspešno zaključenem terenskem delu.

Zakonodaja zemljiškega katastra v Sloveniji je opredeljena z Zakonom o evidentiranju nepremičnin (ZEN, Uradni list RS, št. 47/2006) in z Zakonom o geodetski dejavnosti (ZgeoD,

Uradni list RS, št. 8/2000 in 110/2002 – ZGO-1). ZEN je sistemski zakon, ki ureja področje evidentiranja vseh nepremičnin v Republiki Sloveniji ter področje evidentiranja podatkov o prostorskih enotah in o državni meji. ZgeoD pa opredeljuje geodetsko dejavnost in določa pogoje za opravljanje te dejavnosti. Omeniti je potrebno, da je bila naloga kljub temu, da je bil v veljavi že novi ZEN, narejena v skladu z Zakonom o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (ZENDMPE, Uradni list RS, št. 52/2000). Izmera je bila opravljena po stari zakonodaji, ker je bilo naročilo za izvedbo del izdano pred uveljavitvijo novega zakona.

Kljub vsem pravilom in navodilom se v realnosti geodet večkrat sreča s primeri, ki jih s samo pomočjo teorije ni mogoče rešiti. V takih primerih pridejo do izraza izkušnje geodeta, s pomočjo katerih reši določeno nepredvidljivo situacijo. Strokovnost, izkušnost in pravilna presoja geodeta je zato zelo pomembna za uspešno izveden postopek in zadovoljstvo strank vključenih v postopek.

1.1 Opis lokacije

Avtocestni odsek Blagovica je bil predan prometu junija 2003. Odsek je bil zgrajen v sklopu odseka Kompolje – Blagovica v skupni dolžini 6 km. Avtocestni odsek je zgrajen kot štiripasovna cesta s po dvema voznima in enim odstavnim pasom v vsaki smeri ter vmesnim ločilnim pasom. Dokončno odmero avtoceste na območju katastrske občine Blagovica je izvedlo podjetje Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje d.o.o.. Odsek avtoceste v izmeri se je začel na meji med katastrsko občino Žirovše in Blagovica in je v skupni dolžini 2 km potekal v smeri proti Trojanam. Na območju avtocestnega odseka poteka tudi potok Radomlja, ki je bil v času gradnje prestavljen in je bilo zato spremembe potrebno evidentirati v zemljiški kataster. V območju dokončne izmere so bile tudi obvozne ceste na južni in severni strani avtoceste ter tisti del regionalne ceste Ljubljana – Celje, ki je bil v času gradnje spremenjen.

Slika 1: Slikovni prikaz delovišča

2. JAVNO NAROČILO

Razpis za izvedbo del je bil izveden v skladu z Zakonom o javnih naročilih (ZJN-1, Uradni list RS št. 39/2000). Ta zakon določa obvezna ravnanja naročnikov in ponudnikov pri oddaji javnih naročil za nabavo blaga, oddajo gradenj in naročanje storitev. Glede na to, da je glavni vir financiranja javnega naročila državni proračun, mora naročnik z izvedbo javnega naročila in izborom ponudbe zagotoviti, da je poraba sredstev najbolj gospodarna glede na namen javnega naročila in na predmet javnega naročila. ZJN -1 določa tudi načela za zagotavljanje konkurence med ponudniki. Naročnik mora zagotoviti, da med ponudniki v vseh elementih in fazah postopka oddaje javnega naročila ni razlikovanja. Zakon tudi določa pravila za javni razpis, ki mora vsebovati podatke o naročniku, predmetu naročila, pogoje za sodelovanje, merila, čas in kraj dviga razpisne dokumentacije, čas in kraj oddaje ponudb, okvirni datum odločitve o sprejemu ponudbe in navedbo kontaktne osebe, ki nudi dodatne informacije.

2.1 Obseg pogodbenih zahtev

Naročnik Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji – DARS d.d. je v Uradnem listu RS št. 38/2004 objavil javni razpis za dokončno odmero avtoceste Blagovica – Šentjakob, pododsek Krtina - Blagovica. Na razpis se je prijavilo več ponudnikov, ki je ustrezalo razpisnim pogojem. Na razpisu je bilo izbrano podjetje Geodetski zavod Slovenije - GZS d.d., podjetje Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje - ZPKSU d.o.o pa je izvedlo postopek dokončne odmere avtoceste, kot podizvajalec, ki je izvedel dokončno odmero na odseku Blagovica v dolžini 2 km.

Izvedbo parcelacije, ureditev ali obnovo meje dolžinskega objekta in spremembe v vrsti rabe, mora izvajalec teh del narediti skladno ZENDMPE ter podzakonskimi akti.

Izvajalec del se obvezuje, da bo vsa dela po pogodbi izvedel v skladu s Tehničnimi navodili za izvajanje meritev in parcelacij zemljišč za potrebe gradenj in rekonstrukcijo javnih cest v Republiki Sloveniji (V nadaljevanju: Tehnično navodilo) in po pravilih stroke, pri čemer mora skrbeti, da bo delo opravljeno ekonomično v okviru pogodbenih določil. Tehnično navodilo je del razpisne dokumentacije.

Pogodbena dela predpisujejo tudi vsebino elaboratov, ki jih mora izvajalec del predati izpostavi Geodetske uprave Republike Slovenije, naročniku in upravljalcu cest. Izdelati je bilo potrebno elaborat ureditve meje, parcelacije in spremembe vrste rabe.

2.2 Določitev načina financiranja

Postopek izvedbe del je v celoti financirala Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji – DARS d.d. iz lastnih sredstev.

3. PARCELACIJA DOLŽINSKIH OBJEKTOV

Parcelacija je definirana kot postopek združitve ali delitve parcel. Združitev parcel pomeni oblikovanje ene parcele iz dveh ali več parcel, delitev pa oblikovanje dveh ali več parcel iz ene parcele. Parcelacija se lahko izvede samo pod pogojem, da imajo parcele enako pravno stanje glede lastninske in drugih stvarnih pravic. Postopek parcelacije dolžinskih objektov se od običajnih parcelacij razlikuje predvsem zaradi velikosti območja, načina pridobivanja zemljišč za gradnjo oziroma pridobivanje lastninske pravice nad zemljišči. Parcelacijo dolžinskih objektov lahko izvaja izključno geodetsko podjetje. Podrobnejša pravila za parcelacijo dolžinskih objektov določajo različni zakoni in pravilniki, vendar pa je treba vedno najprej upoštevati veljavno geodetsko zakonodajo (Ferlan M., 2005). Pri postopku parcelacije dolžinskih objektov lahko nastopijo naslednji primeri:

- Pri novogradnji objektov, kjer izvedemo prenos gradbene parcele v naravo in nato objekt evidentiramo v zemljiški kataster in zemljiško knjigo. Meje objekta se določajo v katastrskih postopkih, najprej pa se prenesejo iz načrta gradbenih parcel v naravo glede na Zakon o graditvi objektov (ZGO-1, U1 RS št. 110/2002). Potrebno je upoštevati tudi tehnične predpise, ki veljajo za parcelacijo dolžinskih objektov.
- Pri rekonstrukciji že obstoječega dolžinskega objekta, se, podobno kot pri novogradnji, prenese meja gradbene parcele iz načrta gradbenih parcel. Pri tem je potrebno upoštevati predpisane tehnične pogoje.
- Pri objektih, ki so že zgrajeni, vendar še niso bili evidentirani v zemljiški kataster in zemljiško knjigo, se objektu določi meja gradbene parcele glede na predpisane tehnične pogoje ter glede na pogoje zemljiškega katastra.

3.1 Zakon o javnih cestah

Definicijo javne ceste podaja Zakon o javnih cestah (ZJC, UI RS št 29/97). Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Državne ceste so v lasti Republike Slovenije, občinske ceste pa v lasti občin. Glede na pomen za promet in povezovalne funkcije v prostoru, se državne ceste kategorizirajo na avtoceste, hitre ceste, glavne ceste I. in II. reda ter regionalne ceste I., II. in III. reda, občinske ceste pa na lokalne ceste in javne poti.

Za določitev mej javnih cest je pomemben 6. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (ZJC-B, UI RS št 92/05):

- Meje javne ceste se določi s postopkom ureditve mej, obnove mej ali s postopkom spreminjanja mej,
- določitev mej javne ceste in evidentiranje ugotovljenih sprememb v zemljiškem katastru se začne na zahtevo lastnika ali upravljavca javne ceste,
- meje javne ceste se določijo na podlagi načrta parcelacije, načrta gradbene parcele ali po zunanjem robu cestnega sveta,
- stranke v postopku določitve meje javne ceste so lastnik ali upravljavec javne ceste, lastnik parcele, iz katere se odmeri parcela javne ceste in lastniki parcel, na katere neposredno meji parcela javne ceste,
- ne glede na 46. člen Zakona o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (ZENDMPE UI. RS, št. 52/00), se pri določitvi mej javne ceste po tem zakonu določijo in s trajnimi mejniki zamejičijo samo horizontalni lomi meje javne ceste,
- obstoječe meje parcel se pri določitvi mej javne ceste upoštevajo po veljavnih podatkih zemljiškega katastra.

3.2 Prenos gradbene parcele v naravo

Prenos gradbene parcele na teren izvedemo z namenom določitve zemljišč za nameravano gradnjo, ki jih je potrebno odkupiti ali razlastiti, kadar ne pride do dogovora glede odkupa. Glede na zakonodajo govorimo o določitvi gradbene parcele ne glede ali je na parcelah objekt že zgrajen oziroma je predviden za gradnjo. Gradbena parcela predstavlja zemljišče, sestavljeno iz ene ali več zemljiških parcel ali njihovih delov, na katerem stoji oziroma na katerem je predviden objekt in na katerem so urejene površine, ki služijo takšnemu objektu oziroma je predvidena ureditev površin, ki bodo služile takšnemu objektu. Z vklopom gradbene parcel v katastrski načrt, se ugotovi katera zemljišča pridejo v poštev za odkup ali morebitno razlastitev. Geodetski podatki za prenos lege gradbene parcele na teren, so koordinate lomnih točk gradbene parcele, ki so izračunane iz načrta gradbene parcele.

3.2.1 Načrt gradbene parcele

Načrt gradbene parcele je projektirana nova lastniška meja zemljišč, ki bo uporabljena za gradnjo in uporabo javne ceste. Osnova za izvedbo parcelacije so podatki za prenos lege gradbene parcele na teren. Načrt gradbene parcele mora biti narejen na potrjenem katastrskem načrtu, natančnost podatkov in oblika morata biti usklajena na ravni natančnosti zemljiškokatastrskega in topografskega načrta. Načrt gradbene parcele je sestavni del lokacijske dokumentacije oziroma lokacijskega načrta.

3.2.2 Ureditve meje ob prenosu gradbene lege na teren

Postopek ureditve meje ob prenosu gradbene parcele v naravo se od običajnega postopka ureditve meje razlikuje. Pri ureditvi meje dolžinskega objekta ni potrebno parcelacije izvesti v celoti v skladu z 46. členom ZENDMPE, ki pravi, da se meje med zemljiškokatastrskimi točkami v naravi uredijo v celoti. Pri parcelaciji dolžinskih objektov se na terenu zamejiči

samo gradbeno parcelo, zamejičijo se samo lomi meje dolžinskega objekta parcele. Tromeje se praviloma ne zakoličujejo, saj se tako geodetska storitev podraži. Tromeje se niso zamejičevale, ker so se izvajalci del sklicevali na Zakona o javnih cestah, ki pravi, da se zamejičijo samo horizontalni lomi meje javne ceste. V primerih, ko meja gradbene parcele seče dokončne meje parcel, je potrebno parcelacijo izvesti v skladu s 46. členom ZENDMPE. Tudi v primerih, ko lastniki zahtevajo ugotovitev preseka lastniških parcelnih mej in mej z novo cesto je potrebno presek obeh mej zamejičiti. V tem primeru je potrebno izdelati posebni zapisnik, v katerem se ugotovi ali je bila tromeja zamejičena v prisotnosti obeh solastnikov ali ne. Stroške postopka krije lastnik ali oba solastnika, ki sta izrazila zahtevo po zamejičenju tromeje.

3.3 Dokončna odmera dolžinskega objekta

V naši nalogi smo morali izvesti dokončno odmero že zgrajenega avtocestnega odseka, skladno z dejanskim stanjem na terenu. Dokončna odmera se izvede v tistih primerih, ko po končani izgradnji pride do odstopanj glede na predhodno določeno območje za gradnjo. Pri dokončni odmeri je potrebno tako poleg prenosa gradbene parcele izvesti tudi parcelacijo dolžinskega objekta tam, kjer cesta odstopa glede na predvideno lokacijo. Pri parcelaciji je potrebno upoštevati Tehnična navodila za izvajanje meritev in parcelacij zemljišč za potrebe gradenj in rekonstrukcij javnih cest v Republiki Sloveniji. V postopku dokončne katastrske izmere se uvede postopek ureditve meje na obodu gradbene parcele. V postopku ureditve meje se tako uredi mejnike, ki so bili že vzpostavljeni pred gradnjo v postopku prenosa gradbene parcele na teren. Mejnike, ki so bili odstranjeni ali poškodovani je potrebno obnoviti. Pri mejnikih, ki pa so ostali, pa se preveri njihovo odstopanje dokončnih koordinat. Če je odstopanje preveliko, je potrebno mejnik znova izkoličiti. Ureja se samo mejnike na lomih cestne parcele, zemljiškokatastrske točke na tromejah smo preračunali linijsko.

V postopku dokončne odmere zgrajenega avtocestnega odseka je izvajalec del dolžan tudi, da znotraj gradbene parcele posebej zamejiči avtocestno telo. Prav tako mora zamejičiti regulacije in ostale vodne ureditve, vodne zadrževalnike, deviacije glavnih, regionalnih in

lokalnih cest, poljskih cest ter ostalih ureditev, ki so bile izvedene skladno z lokacijsko dokumentacijo oziroma projektom izvedbenih del.

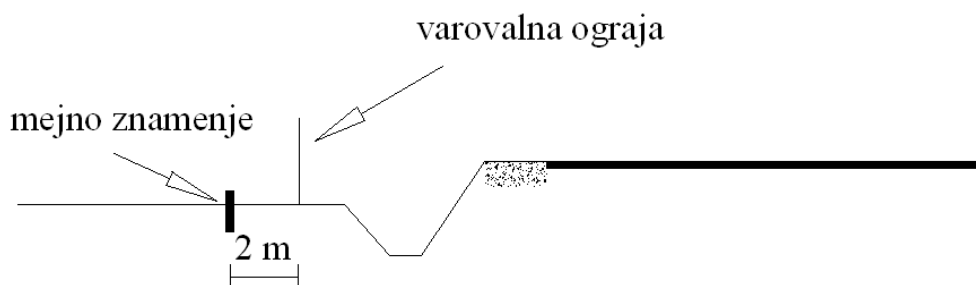
3.4 Pravila za zamejičenje meje že zgrajenih javnih cest

Meja javne ceste za že zgrajeno javno cesto se določi in ugotovi po njenem poteku v naravi ob upoštevanju predpisov in navodil naročnika, glede odmika posestne meje od njenega osnovnega telesa. Pri tem je potrebno upoštevati osnovne kriterije, ki jih določa Zakon o javnih cestah (ZJC, UI RS št 29/97) in na podlagi zakona izdane ustrezne podzakonske predpise. Upoštevati je potrebno tudi ostalo zakonodajo s področja urejanja naselij in graditve objektov. V nadaljevanju so prikazana Tehnična navodila za izvajanje meritev in parcelacijo zemljišč za potrebe gradenj in rekonstrukcij javnih cest v Republiki Sloveniji, ki jih je izdala Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji – DARS d.d.

Primeri za ugotovitev in zamejičenje mej parcele že zgrajenih javnih cest:

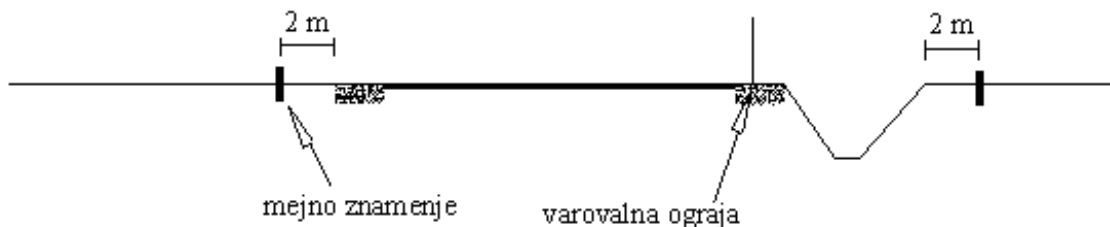
- Ob mostovih in viaduktih se meja javne ceste zamejiči 6,0 m od tlorisnega roba objekta.
- Pri križanju javne ceste in železnice se zamejiči presek obstoječe meje med parcelo železnice in parcelo javne ceste.
- Pri križanju javne ceste z vodotoki (reke, potoki) se zamejiči presek obstoječe meje parcele vodotoka z mejo parcele javne ceste. V primeru, ko vodotok ni zamejičen, se mora pri ugotovitvi meje upoštevati določila zakonodaje s področja voda.
- Jarke za odvodnjavanje javne ceste izven cestne parcele se zamejiči od 0,5 m do 1,0 m od zgornjega jarka glede na širino jarka tako, da je omogočen peš dostop za vzdrževanje jarka . Ta odmik je zaradi potreb vzdrževanja na zahtevo naročnika lahko tudi večji.

- Ob varovani ogradi proti divjadi, ki je postavljena izven cestnega telesa, se meja ugotovi in zamejiči do 2,0 m navzven od varovalne ograje, po potrebi oziroma po posebnem nalogu nadzora zaradi vzdrževanja in dostopnosti z zunanje strani ograje, pa je ta odmik lahko večji (slika 2).

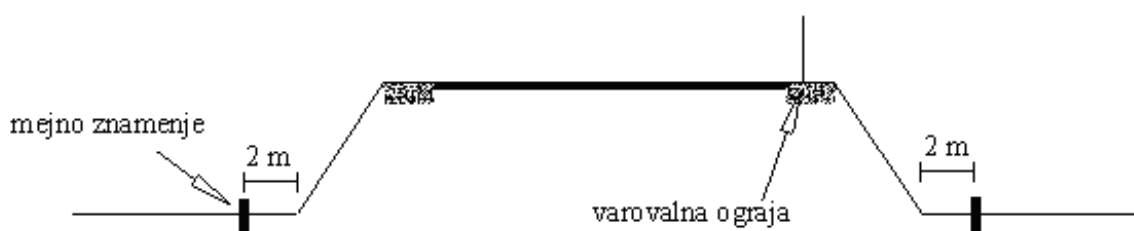
Slika 2: Mejno znamenje ob ogradi

- Na zemljišču, kjer javna cesta poteka po ravnem terenu, se meja javne ceste zamejiči 2,0 m od zunanjšega roba bankine oziroma 2,0 m od zunanjšega roba jarka. Tudi v primeru, kjer se varovalna ograja nahaja v cestnem telesu in javna cesta poteka po ravnem terenu, se meja javne ceste zamejiči 2,0 m od zunanjšega roba bankine oziroma 2,0 m od zunanjšega roba jarka (slika 3).

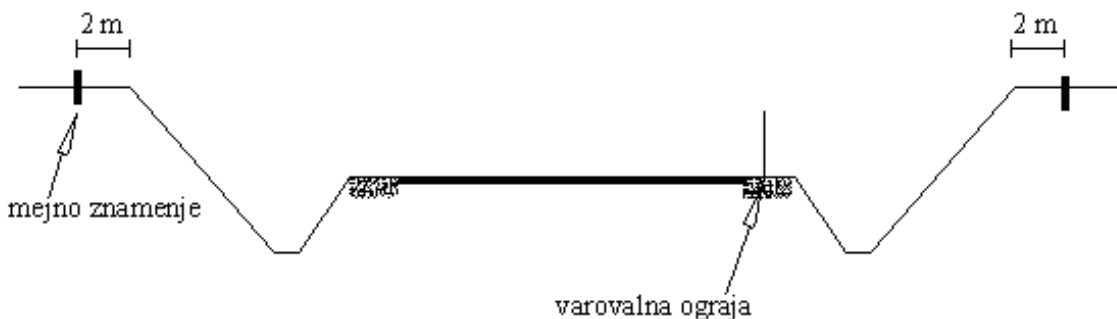
Slika 3: Javna cesta na ravnem terenu

- Na zemljišču, kjer javna cesta poteka na nasipu, se meja zamejiči najmanj 2,0 m od nožice nasipa. Tudi v primeru, kjer se varovalna ograja nahaja v cestnem telesu in javna cesta poteka na nasipu, se meja zamejiči najmanj 2,0 m od nožice nasipa (slika 4).

Slika 4: Cesta poteka na nasipu

- Na zemljišču, kjer javna cesta poteka v vkopu, se meja javne ceste zamejiči 2,0 m od točke možne porušitve terena oziroma od nožice vkopa glede na situacijo vkopa, na kar vpliva višina, nagib, in geološka sestava terena. Če cesto obdaja varovalna ograja, ki se nahaja v cestnem, in cesta poteka v vkopu, se meja javne ceste zamejiči 2,0 m od točke možne porušitve terena oziroma od nožice vkopa glede na situacijo vkopa, na kar vpliva višina, nagib, in geološka sestava terena (slika 5).

Slika 5: Cesta poteka v vkopu

V mestu ali naselju se mejna znamenja postavijo 0,75 m od roba utrjenega vozišča. Če ob cesti poteka pločnik ali kolesarska steza, se mejne označbe postavijo 0,75 m od robnika pločnika oziroma kolesarske steze. V primerih, ko to ni mogoče, je meja robnik pločnika oziroma robnik kolesarske steze. Kjer cesta poteka izven naselja in če ob cesti poteka pločnik ali kolesarska steza, se mejna znamenja postavijo 2,0 m od roba pločnika oziroma kolesarske steze.

V primerih, ki odstopajo od navedenega, se smiselno uporablja ostala določila tehničnih navodil tako, da se meja parcele javne ceste prilagodi tudi obstoječim stanovanjskim, gospodarskim in drugim objektom oziroma že določenim mejam gradbenih parcel teh objektov.

Slika 6 prikazuje primer, kjer ni mogoče upoštevati predpisanih navodil in odmikov za zamejičenje. Do takih primerov je prihajalo predvsem zaradi zahtev, da je potrebno posebej zamejičiti avtocestno telo in posebej ostale ureditve. V takih primerih je treba mejo zamejičiti čimbolj smiselno s situacijo na terenu.

Slika 6: Primer zamejičenja v naravi

3.4.1 Mejna znamenja po gradnji

Tehnična navodila predpisujejo vrsto mejnih znamenj, ki jih uporabimo za zamejičenje. Vrh oziroma glava mejnega znamenja je betonski, pokrit z obstojno rumeno plastificirano oblogo. V plastično oblogo mora biti vtisnjen napis RS (Republika Slovenija) in AC (avtocesta) oziroma DC (državna cesta). Globina mejnega znamenja mora biti najmanj 300 mm. Višina

črk na plastificirani oblogi mora biti najmanj 12 mm, globina najmanj 3 mm in debelina najmanj 3 mm. Mejno znamenje mora biti postavljeno tako, da je napis v tisti smeri kot poteka meja javne ceste. Naročnik tudi zahteva, da izvajalec ob vsakem mejnem znamenju postavi kol debeline najmanj 4 cm in višine 1 m z 10 cm rumenim obarvanim vrhom.

Mejna znamenja se postavijo na vseh lomnih točkah določene in ugotovljene meje cestne parcele. Če je oddaljenost med dvema mejnikom daljša od 500 m se v liniji med njima postavi dodatno mejno znamenje.

Slika 7: Uporabljena mejna znamenja

3.5 Pridobitev ustreznih podatkov

Geodetsko podjetje mora pred začetkom postopka pridobiti ustrezne podatke o zemljiščih, ki so potrebni za uspešno izvedbo geodetske storitve. Podatki se pridobijo za širše območje. Evidence zemljiškega katastra se vodijo v grafični in pisni obliki na območni geodetski upravi, lastništvo in ostale pravice pa se vodijo na pristojnem okrajnem sodišču, enota zemljiške knjige.

Na območni geodetski upravi Domžale smo pridobili vse potrebne podatke za izvedbo dokončne odmere dolžinskega objekta.

Grafični prikaz parcel predstavlja digitalni katastrski načrt – DKN. DKN prikazuje meje parcel in parcelnih delov ter parcelne številke. Podatki so v državnem koordinatnem sistemu. Natančnost je odvisna od vrste katastra, načina izmere in merila katastrskega načrta, ki je bil vir za izdelavo DKN. Del podatkov, ki smo jih pridobili, je bil tako DKN območja, ki smo ga potrebovali za izmero. Področje, kjer leži odsek avtoceste, pokrivajo katastrski načrti v dveh različnih merilih. Večji del zemljišč je v merilu 1:2000, ostali manjši del pa v merilu 1:2880. Pridobili smo tudi podatke o obstoječih zemljiškokatastrskih točkah na tam območju.

Med podatki, ki smo jih pridobili so bili tudi elaborati predhodnih meritev, ki so bili izdelani na tem območju.

Geodetska uprava je pripravila tudi podatke, ki so potrebni za navezavo na državno mrežo. Sem sodijo podatki o trigonometričnih, poligonskih, in navezovalnih točkah ter topografije teh točk.

Pomemben vir podatkov, je tudi posestni list, ki ga pripravi geodetska uprava. Vendar pa mora geodetsko podjetje podatke o lastnikih in stvarnih pravicah preveriti v zemljiški knjigi. Če je v zemljiškem katastru vpisan podatek o upravljavcu, mora geodetsko podjetje na postopek namesto lastnika vabiti upravljavca zemljišča. Po preverjanju podatkov v zemljiški knjigi, je bilo ugotovljeno, da se podatki ujemajo, upravljavce zemljišč pa smo pridobili iz podatkov zemljiškega katastra.

3.6 Vabljenje lastnikov oziroma upravljavcev parcel na postopek

Pred odhodom geodeta na teren se vsem lastnikom, ki so udeleženi v postopku pošlje vabilo na postopek ureditve meje in parcelacije dolžinskega objekta. Geodetsko podjetje pridobi zemljiškoknjizne podatke o lastnikih zemljišč, ki jih potrebuje pri mejni obravnavi. Pred odhodom na teren se upoštevana evidenca zemljiško knjižnega stanja na parcelah po podatkih

zemljiške knjige. Namesto geodetskega podjetja lahko lastnike povabi oseba, ki je naročila izdelavo elaborata ureditve meje.

Stranke v postopku so vsi lastniki oziroma solastniki, zakoniti zastopniki in upravljavci zemljišča. Vabljeni morajo biti vsi lastniki, katerih meja se ureja, ali meji, ali pa se je dotika samo v eni točki.

Kadar je parcela v postopku denacionalizacije, mora izvajalec izmere k postopku kot stranko pritegniti tudi denacionalizacijske upravičence.

V primeru, ko je lastnik oziroma solastnik parcele mrtev in so dediči zapuščine že znani, je na postopek potrebno povabiti dediče. V kolikor postopek dedovanja še ni uveden, dediči še niso znani, se za čas trajanja postopka ureditve mej določi zastopnik za posebni primer, katerega je potrebno povabiti na postopek.

Če je v zemljiškem katastru vpisan upravljalec premoženja, se na postopek ureditve meja povabi upravljalca in ne lastnika.

Možni so različni načini vabljenja strank na obravnavo. Lastniki morajo biti povabljeni k mejni obravnavi vsaj osem dni pred njeno izvedbo, razen če se odpovejo temu roku. Če se kateri od lastnikov mejne obravnave ne udeleži, je potrebno pisno potrdilo, da je bil lastnik pravilno vabljen, zato se na postopek izvajanja nove izmere vabila lastnikom oziroma solastnikom, zakonitim zastopnikom in upravljalcem običajno pošiljajo s povratnico. Če lastnik pride na mejno obravnavo, čeprav ni bil vabljen vsaj osem dni pred njeno izvedbo, se šteje, da se je roku odpovedal.

Vabilu je priloženo tudi pooblastilo, da v primeru, ko se stranka postopka ne more udeležiti, pošlje svojega zastopnika, ki se izkaže s pooblastilom.

V primeru avtocestnega odseka Blagovica, so bila poslana vabila strankam priporočeno s povratnico. Povratnico smo kasneje uporabili kot dokaz, da so bili lastniki vabljeni pravočasno v tistih primerih, ko lastnikov na postopku ni bilo. V nekaterih primerih, kjer je lastnik zemljišč Republika Slovenija, smo vabila poslali upravljavcem teh zemljišč. Vzorčni primer vabila in pooblastila je prikazan v PRILOGI A.

3.7 Terenski del

3.7.1 Predhodne meritve

Geodetsko podjetje lahko izvede predhodne meritve z namenom, da si zagotovi geometrijske osnove za ureditev meje, preveri stopnjo zanesljivosti in natančnosti katastrskih podatkov ter ugotovi dejansko stanje na terenu. Predhodne meritve je primerno izvesti takrat, ko izvajalec terena ne pozna in ni dovolj dobro seznanjen s kakovostjo in stanjem katastrskih načrtov. Zanesljivost katastrskih načrtov se preveri z opredelitvijo položajne natančnosti predhodnih izmer.

Predhodne meritve se izvedejo v takem obsegu, kot je potrebno, da se razčisti nejasnosti, ki so nastale v fazi preučevanja podatkov. Običajno gre za odkrivanje in preverjanje lege in natančnosti mej, ki so obdelane v predhodnih elaboratih, za ugotavljanje in razvoja geodetske mreže in morda še drugih elementov, ki bodo v fazi postopka urejanja in razvoja geodetske mreže in morda še drugih elementov, ki bodo v fazi postopka urejanja meje omogočali odgovornemu geodetu natančno, strokovno in hitro ugotavljanje poteka katastrske meje ter zagotavljanje geodetske osnove pri izvajanju postopka. Računska obdelava in kartiranje predhodnih meritev se primerja s podatki dobljenimi na geodetski upravi ter se na osnovi tega dobi dodatne podatke za ugotavljanje stopnje zanesljivosti in natančnosti katastrskih načrtov.

O izvedbi meritev se obvesti stranke v postopku. Navzočnost strank ni nujna, v praksi pa je dobrodošla njihova pomoč pri odkrivanju obstoječih mej in drugih točk detajla. Če je potrebno izvesti geodetsko meritev na širšem območju, kot so bili lastniki obveščeni o predhodnih meritvah geodetu to omogoča 84. člen ZENDMPE, ki pravi, da so lastniki oz. uporabniki zemljišč dolžni geodetu, ki se izkaže z geodetsko izkaznico, dopustiti dostop na zemljišče, če je to potrebno zaradi izvajanja geodetskih storitev oziroma nalog geodetske službe v skladu s tem zakonom ter mu dopustiti izvajanje meritev in opazovanj. V primeru, da geodet pri opravljanju del povzroči škodo, ima oškodovana oseba pravico do odškodnine po pravilih civilnega prava.

3.7.2 Geodetska mreža

Geodetska mreža je definirana kot množica geodetskih točk, ki so med seboj povezane v geometrijsko figuro (Stopar B., 2006). V izbranem koordinatnem sistemu služi kot podlaga za opravljanje nalog geodetske izmere. Razvita je po celotnem ozemlju države in omogoča, da lahko kjerkoli določimo položaj katerega koli objekta na zemeljskem površju ali pod njim. Točke v geodetski mreži so osnova za nadaljnje meritve, izdelavo topografskih kart, katastrsko izmero in izdelavo kart v različnih merilih.

Geodetska uprava Republike Slovenije vodi državni koordinatni sistem Republike Slovenije, ki ga predstavljajo točke temeljne horizontalne mreže.

Geodetske točke ločimo glede na natančnost njihovih koordinat in način njihove določitve:

- Trigonometrične točke od I. do IV. reda,
- poligonometrične točke in
- navezovalne točke.

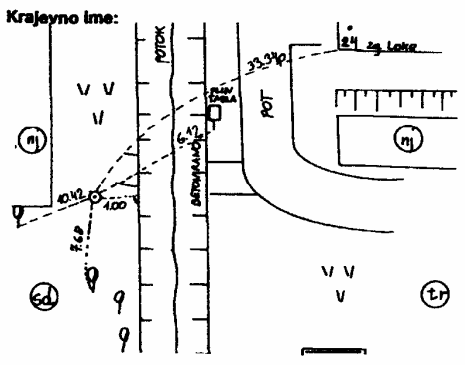
V Sloveniji s 1. januarjem 2008 prehajamo na nov koordinatni sistem ETRS89/TM. Glede na to, da bo od tega datuma obvezna uporaba GPS tehnologije v geodetski praksi, se bo uporabnost in nujnost točk državne geodetske mreže zmanjšala. S pomočjo GPS meritev je tako določitev koordinat stojišča lažja in hitrejša. S pomočjo GPS izmere ne izgubljammo časa z iskanjem točk izmeritvene mreže ter z vzpostavitvijo novih dopolnilnih mrež tam, kjer geodetskih točk ni v neposredni bližini.

Območna geodetska uprava Domžale nam je pripravila podatke o geodetski mreži na območju, kjer so bile predvidene meritve. Pridobili smo topografije 14-ih poligonskih točk in podatke o 4-ih trigonometričnih točkah IV. reda. Topografija (slika 8) je narisana in opisan položaj točke glede na okoliški položaj in način stabilizacije. Skica topografije mora biti narisana pregledno in razumljivo, tako najdemo geodetsko točko tudi po daljšem času, ko se točka ne uporablja. Po pregledu mreže smo ugotovili, da je uporabnih 5 poligonskih točk. Ostale poligonske točke so bile uničene ali pa zaradi oddaljenosti niso bile uporabljene. Glede na to, da smo potrebovali na trasi več dopolnilnih točk, smo mrežo točk zgostili s klasično metodo izmere (poligon). Izhajali smo iz obstoječega poligona. Mrežo smo zgostili z 12

novimi točkami. Točke smo stabilizirali z jeklenimi klini. Za nove točke nismo izdelovali topografij. Razlog, da točke nismo bolje stabilizirali je v tem, da točke ne bodo služile širši rabi in so bile namenjene samo dokončni odmeri avtoceste.

Preglednica 1: Koordinate poligonskih in dopolnilnih točk

Točka	Y(GK)	X(GK)	H
60029Z0	483290.92	114269.99	395.96
60031Z0	483559.44	114308.73	394.36
60035Z0	484337.29	114285.05	403.00
60036Z0	484511.05	114335.71	401.43
60038Z0	484835.89	114368.37	406.80
70100	483016.95	114090.71	386.99
70200	483033.30	113990.14	397.23
70300	483320.08	114111.15	394.80
70400	483613.62	114252.34	392.72
70500	484143.48	114344.52	398.13
70600	483757.90	114394.37	399.03
70700	484479.18	114498.37	410.21
70800	484561.27	114383.30	401.74
70900	484155.07	114263.15	404.04
71000	483729.93	114233.34	405.25
72000	484049.00	114316.41	397.30

Številka točke Vrsta točke Ime točke	Položajna skica in stabilizacija godetske točke	Ime GU Ime KO Y, X, H Status točke Stabilizacija točke Datum zadnje uporabe Opombe
0-6-00029-Z0 Poligonska točka		18 DOMŽALE 1927 BLAGOVICA 483 290.920 114 269.990 395.960 0 Brez posebnega statusa 1 Betonski, granitni kamen

Slika 8: Topografija poligonske točke

3.7.3 Ureditev meje in parcelacija

V postopku ureditve meje smo urejali tiste meje, ki so bile že pred gradnjo vzpostavljene v postopku prenosa gradbene parcele na teren. Mejnike, ki so bili odstranjeni ali poškodovani je bilo potrebno obnoviti. Pri mejnikih, ki pa so ostali, pa je bilo potrebno preveriti njihovo odstopanje dokončnih koordinat. Meje smo urejali na podlagi predhodnega elaborata MUP IDPOS 6017. Postopek ureditve meje in parcelacijo dokončne odmere smo izvajali v skladu z Zakonom o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (Ur. l. RS št. 52/00) in Zakonom o geodetski dejavnosti (Ur. l. RS št. 8/00) ter v skladu s 6. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Ur. l. RS št. 92/05).

Parcelacijo smo izvajali na območjih:

- kjer je prišlo do odstopanja med dokončno zgrajeno avtocesto skupaj s spremljajočimi objekti in mejo gradbene parcele;
- kjer so lastniki zemljišč izrazili željo, da bi odkupili del tistih zemljišč, ki so bila pred gradnjo v njihovi lasti, nazaj;
- in znotraj meje gradbene parcele

Znotraj meje gradbene parcele smo morali v postopku dokončne odmere zgrajenega avtocestnega odseka posebej zamejiti avtocestno telo, deviacije regionalne ceste Ljubljana – Celje, deviacije lokalnih cest, območje potoka Radomlja, vodne zadrževalnike in ostale vodne ureditve. Pri tem smo v postopku združevanja parcel združili vse tiste parcele v posameznem območju, ki pripadajo istemu lastniku oziroma upravljalcem teh zemljišč. Površine novonastalih parcel bodo služile tudi za potrebe dokončne premoženjske ureditve zemljišč med odkupljeno in uporabljeno površino za izgradnjo. Pri parcelaciji smo upoštevali Tehnična navodila za izvajanje meritev in parcelacijo zemljišč za potrebe gradenj in rekonstrukcij javnih cest v Republiki Sloveniji.

3.8 Zapisnik mejne obravnave in parcelacije

Ena izmed glavnih nalog odgovornega geodeta na terenu je, da pravilno in temeljito vodi zapisnik. Zapisnik je sestavni del elaborata. Pomembno je, da so stranke dobro obveščene o poteku meritev in seznanjene o morebitnih zapletih. Zapisnik se vodi v pisni obliki, a posebna oblika vodenja ni predvidena. Zapisnik mora biti kratek, jasen in razumljiv v katerem mora biti opisan potek in vsebina v postopku opravljenih dejanj in danih izjav.

Vsebina zapisnika:

- Osnovni podatki o geodetskem podjetju, ki vodi postopek,
- ime, priimek in številka geodetske izkaznice geodeta, ki je vodil postopek,
- kraj in čas izvedbe dejanja v postopku,
- vrsta geodetske storitve,
- podatki o meji, ki se ureja,
- udeleženci mejne obravnave,
- način in čas vabljenja neprizotnih strank,
- kronološki opis poteka mejne obravnave,

Zapisnik mora oseba, ki vodi postopek, pisati zvezno, skladno s potekom postopka ureditve meje. Zapisnik mora biti kratek, jasen in razumljiv, v katerem mora biti opisan potek in vsebina v postopku opravljenih dejanj in danih izjav. V zapisniku se navedejo in priložijo vse listine, ki so bile v kakršenkoli namen uporabljene na ustni obravnavi. Izjave strank, prič, izvedencev, kot na primer izjava geodeta, ki je opravil mejno obravnavo, se v zapisniku vpišejo čim bolj natančno, po potrebi tudi dobesedno. V zapisnik se vpišejo tudi vsi sklepi, ki se izdajo med dejanjem ureditve meje. Stranke, prisotne na mejni obravnavi, je potrebno opozoriti, da bo upoštevano kakor da se lastnik strinja s potekom meje, kot je bila označena z mejniki na podlagi mejne obravnave, v kolikor ne bo v predpisanem roku sprožen sodni postopek.

Zapisnik se piše med opravljanjem uradnega dejanja. V primeru, da postopek traja več dni, se za vsak dan vpiše v isti zapisnik tisto, kar je bilo tisti dan napravljeno in to tudi podpiše. Zapisnik mora biti sestavljen pravilno in v njem se ne sme nič izbrisati. Popravljenega mesta zapisnika morajo ostati čitljiva in jih mora s svojim podpisom overiti uradna oseba, ki vodi dejanje postopka. Dopolnitve k že sklenjenemu zapisniku se zapišejo v dodatku.

Pred podpisom zapisnika se zapisnik prebere strankam, zaslišanim in ostalim udeležencem pri dejanju postopka oziroma ga preberejo sami. Na koncu zapisnika se navede, da je bil prebran in da ni bilo nobenih pripomb, v primeru pripomb se navede njihova vsebina. Zapisnik podpišejo vsi sodelujoči, na koncu ga overi uradna oseba, ki je dejanje vodila in morebitni zapisnikar. V primeru odklonitve podpisa zapisnika oziroma predčasne zapustitve obravnave, se zapiše v zapisnik, prav tako se zapišejo vzroki za odklonitev podpisa. Osnutek zapisnika je priložen v PRILOGI B.

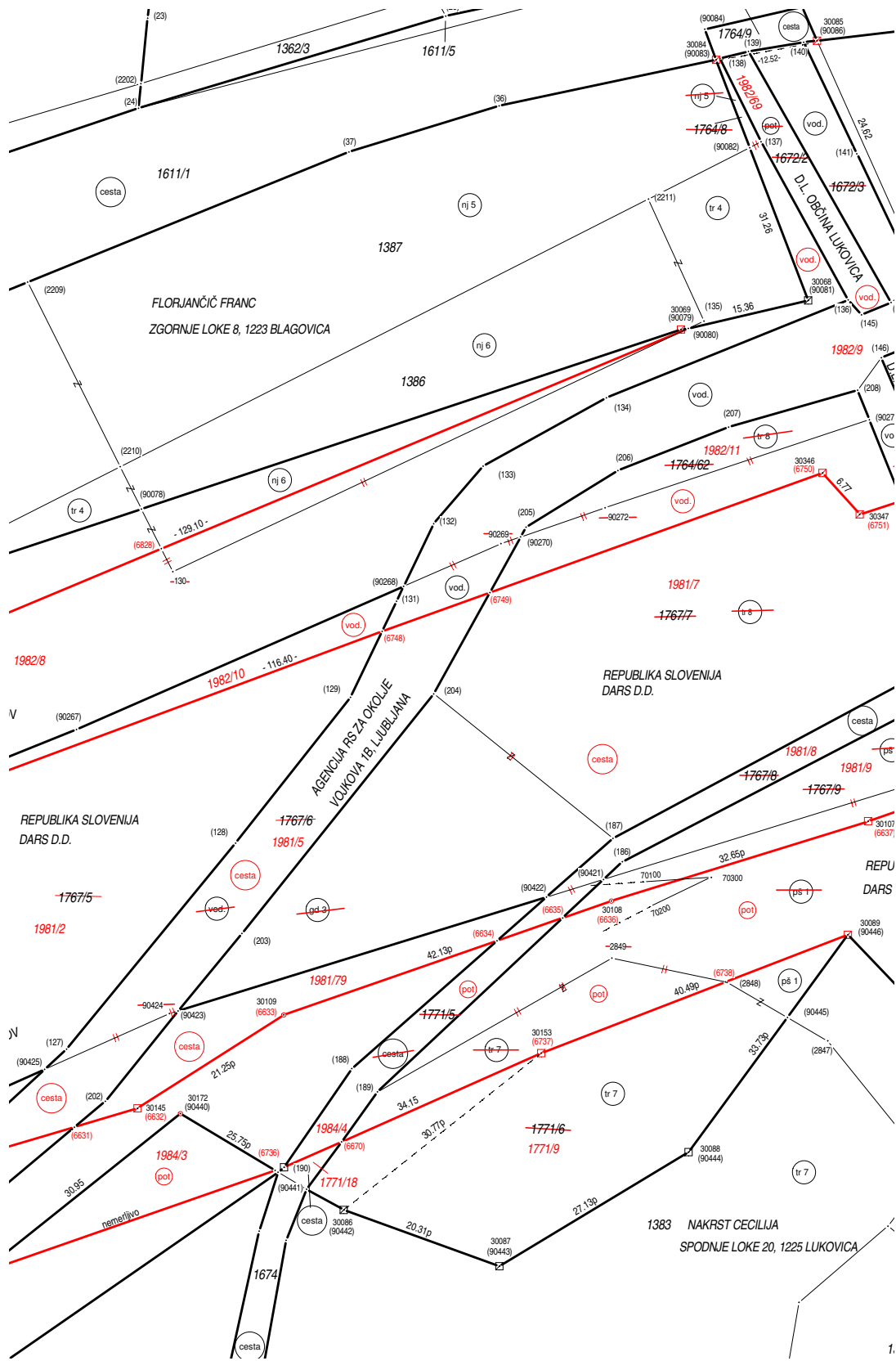
3.9 Skica terenske meritve

Skica je eden od najpomembnejših delov elaborata, ki jo geodet vodi ročno na terenu pri izvajanju skoraj vseh geodetskih storitev. Skica je grafični prikaz stanja po izvedenem postopku na terenu. Podatki v skici pojasnjujejo geodetski postopek ter skupaj z zapisnikom postopka dajejo popolno informacijo o izvedenem postopku ter omogočajo izvedbo

sprememb po končanem upravnem postopku v zemljiškem katastru. V dobi računalniške tehnologije je dovoljeno skico izdelati računalniško na osnovi izvedenih meritev. V našem primeru je bilo izdelanih sedem skic v merilu 1:750. Zaradi gostega detajla je bilo potrebno dodati dve dopolnilni skici. Izdelali smo tudi vezo skic, ki prikazuje katero območje zavzema posamezna skica terenske meritve. Skica je bila izdelana po predpisanih pravilih in je vsebovala podatke, ki jih mora vsebovati vsaka skica :

- Podatke o katastrski občini in parcelah, kjer se bo izvajala določena storitev,
- podatki o geodetu in geodetskemu podjetju, ki je skico naredil,
- skico se izdelava v primernem merilu. Merilo skice mora biti izbrano tako, da zagotovi preglednost vseh vnesenih podatkov. V kolikor je detajl na posameznem predelu predroben za izbrano merilo se izdelava dopolnilno skico,
- če se skica izdelava za novo katastrsko izmero, mora biti vsak del skice označen z ustrežno nomenklaturou lista glede na merilo vodenja skice,
- ker je skica poseben dokument, mora prikazovati vse pokazane meje ter katastrsko mejo. Če je sodelovalo pri določitvi iste meje več lastnikov, ki drugače določijo pokazano mejo, se posebej označijo posamezne lastniške meje z drugo barvo ali se oštevilčijo ali drugače označijo, da se razlikujejo od katastrske meje. Če je označb več, se poda ustrezna legenda,
- prikazane morajo biti vrste uporabljenih novih in starih mejnikov pri geodetski storitvi,
- dodana mora biti topografska vsebina za nazoren prikaz mej in mejnikov,
- skica mora biti narejena tako, da se lahko uspešno uporabi kasneje v upravnem ali morebitnem sodnem postopku,
- na skici se morajo prikazati in izmeriti razdalje med sosednjimi mejniki, t. i. fronte. Mejnike se natančneje določi s prečnimi merami. Na skici morajo biti prikazane tudi stalne točke. Fronte in prečne mere se merijo horizontalno po terenu. Če se merijo poševno, se mora v skici vpisati poleg podatka o razdalji tudi črka (p) v oklepaju, ki poudarja poševno merjeno razdaljo. Če so fronti ali prečne mere merjeni linijsko, se v skici začetek in konec merjene razdalje označi z dvema paralelnima črticama in vrednostjo na začetku 0,00 ter na koncu z izmerjeno vrednostjo. Vmesne izmerjene razdalje se vpisujejo na enojno črtico, ki označuje mesto izmerjene razdalje,

- v skico se vpišejo tudi podatki o številki sosednjih parcel,
- lastnik parcele se v skico vpiše s polnim imenom in priimkom ter naslovom. Lastnika parcele je obvezno vpisati za parcelo oziroma mejo v postopku in parcele, ki mejijo na to parcelo oziroma mejo,
- k vsaki izmerjeni točki se z arabskimi številkami vpiše tudi številka točke. Točke se v okviru ene meritve oštevilčijo v okviru rezervacije. Številke novih zemljiškokatastrskih točk se izpišejo z rdečo barvo,
- v skici se prikažejo tudi geodetske točke in smeri do točk, ki so bile uporabljene za navezavo meritve na državni koordinatni sistem,
- novo nastale meje in mejniki se označijo z rdečo barvo,
- v skico se lahko doda tudi posebna legenda, ki pojasnjuje vse uporabljene znake na skici, če jih je geodet na terenu uporabil (Ferlan M., 2005).

Slika 9: Skica terenske meritve

3.10 Spremembe v vrsti rabe zemljišč

ZENDMPE v 94. členu določa, da Geodetska uprava v zemljiškem katastru še sedem let po uveljavitvi tega zakona vodi podatke o vrstah rabe, o katastrskih kulturah in o katastrskih razredih za posamezne katastrske kulture.

Vrste rabe zemljišč so:

- Katastrske kulture (njive, vrtovi, plantažni sadovnjaki, ekstenzivni sadovnjaki, vinogradi, hmeljišča, travniki, barjanski travniki, pašniki, trstičje, gozdne plantaže in gozdovi),
- zemljišča pod gradbenimi objekti (stanovanjska stavba, poslovna stavba, gospodarsko poslopje, garaža, funkcionalni objekt, spomenik, porušen objekt, cesta, pot, železnica, dvorišče, prodajni trg, parkirišče, odprto skladišče, odlagališče odpadkov in odprti kop),
- zelene površine (zelenica, pokopališče, park in igrišče),
- nerodovitna zemljišča (neplodno, vodotok, jezero, ribnik in močvirje).

3.10.1 Pravila za katastrsko klasifikacijo zemljišč

Za posamezne katastrske kulture predpisuje pravilnik za katastrsko klasifikacijo zemljišč (PzKKZ, Uradni list SRS, št. 28/1979, 35/1983) merila, kako se izvede določanje katastrskih kultur. Tako so v pravilniku izražene določene omejitve glede uvrščanja zemljišč v kulture, ki jih mora geodet pri svojem delu upoštevati.

Na parceli, ki ima različne kulture, lahko del zemljišča uvrstimo v katastrsko kulturo le, če ima ta del površino večjo od 200 m². Vrsta kulture, ki ne presega te površine, se uvrsti v katastrsko kulturo dela zemljišča, ki ima površino večjo od 200 m² (na isti parceli).

Način podajanja kulture:

- zemljišče se pripoji kulturi, ki mu je po katastrskem dohodku najbližja ali,
- zemljišče se pripoji kulturi, ki ima največjo površino od vseh kultur na isti parceli.

- če je del zemljišča manjši kot 200 m^2 in je nerodovit en ali je zmanjšana proizvodna sposobnost zemljišča, lahko to upoštevamo ob določitvi katastrskega razreda tako, da se zmanjša razred.

Posebnosti pri določanju katastrskih kultur:

- Zemljišče s kulturo plantažni sadovnjak mora imeti najmanj 1000 m^2 ,
- Pašnik ima lahko do 5000 m^2 površine. Presežek površine za pašnik se uvrsti v travnik,
- Deli zemljišča, ki skupaj s hišo ne presegajo 400 m^2 , se uvrstijo v dvorišče,
- Zemljišča z vrsto rabe stavba in prometne površine nimajo omejitev površine na 200 m^2 , ampak se vpiše izmerjena površina,
- Deli nerodovitega zemljišča, ki so na pašnikih, barjanskih travnikih, trstičjih in gozdovih v kosih, manjših od 200 m^2 , na zemljiščih z ostalimi katastrskimi kulturami pa v kosih, manjših od 100 m^2 , se uvrstijo v katastrsko kulturo zemljišča, na katerem se ta nerodovita zemljišča nahajajo. Zmanjšana proizvodna sposobnost takih zemljišč se lahko upošteva ob določitvi katastrskega razreda.

Uvrščanje zemljišč se opravi na podlagi primerjave podatkov parcele z vzorčno parcelo, ki ji je glede naravne in gospodarske pogoje najbolj podobna v okviru osnovne teritorialne enote – katastrskega okraja, kjer leži parcela. Primerjava podatkov z vzorčno parcelo je določena v 34. členu Pravilnika za katastrsko klasifikacijo zemljišč, saj je treba v zapisniku navesti vzorčno parcelo, po kateri je bil določen nov katastrski razred.

Katastrsko klasifikacijo kmetijskih zemljišč in gozdov lahko izvede geodetska uprava ali geodetsko podjetje, ki ima dovoljenje za izvajanje geodetskih storitev in ki ima s pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu zagotovljeno sodelovanje osebe, ki ima pooblastilo geodetske uprave za katastrsko klasifikacijo kmetijskih zemljišč oziroma osebe, ki ima pooblastilo geodetske uprave za katastrsko klasifikacijo gozdov. Glede na proizvodnjo zemljišča se za vsako posamezno katastrsko kulturo določi ustrezen katastrski razred, ki jih je lahko največ osem. Proizvodna sposobnost zemljišč se ugotavlja glede na naravne in gospodarske pogoje za kmetijstvo oziroma gozdno gospodarstvo.

Strokovno operativna dela pri ugotavljanju vrst rabe zemljišč pod gradbenimi objekti, zelenih površin in nerodovitnih zemljišč opravljajo geodetski strokovnjaki. Z zakonom ZENDMPE lahko katastrsko klasifikacijo za kmetijska zemljišča izvajajo izključno le univ. dipl. ing. agronomije. Za gozdna zemljišča pa univ. dipl. ing. gozdarstva, ki so pridobili pooblastilo za opravljanje strokovno upravnih del na območju katastrske klasifikacije zemljišč za opravljanje storitev geodetske službe. Pooblastila izdaja Geodetska uprava Republike Slovenije. Če geodetsko podjetje nima zagotovljenega sodelovanja strokovnjakov za katastrsko klasifikacijo, mora stranke napotiti, da vložijo zahtevka za izvedbo tega postopka na pristojnih geodetskih podjetjih, ki imajo zaposlene ustrezne strokovnjake.

Pri dokončni odmeri avtoceste smo spreminjali vrsto rabe na tistih parcelah, kjer se je stanje v zemljiškem katastru razlikovalo od dejanskega stanja v naravi. Za zemljišča pod gradbenimi objekti smo uvrščali parcele v ceste in pot, pri nerodovitnih zemljiščih pa smo določil območje vodotokov. Kot sem že omenil lahko opravijo spremembo ugotavljanju vrst rabe zemljišč pod gradbenimi objekti, zelenih površin in nerodovitnih zemljišč geodeti sami. Pri tem je bilo potrebno upoštevati merila za uvrščanje zemljišč v različne vrste rabe.

Pri uvrščanje zemljišč pod gradbenimi objekti smo upoštevali naslednje pogoje :

V cesto se uvrščajo zemljišča pod prometnimi površinami, ki so z zakonom opredeljene kot javne in gozdne ceste. V cesto se uvrstijo zemljišča, ki poleg cestišča pripadajo cestnemu svetu, kot na primer zemljišča pod napravami za odvodnjavanje, pločniki, kolesarskimi stezami, pešpotmi, odstavnimi pasovi, parkirišči, počivališči, avtobusnimi postajališči in obračališči, objekti za tehtanje in kontrolo prometa, helikopterskimi pristajališči, stalnimi napravami proti snežnim zametom, lavinam in zemeljskimi plazovi, objekti za vzdrževanje ceste, cestninskimi postajami, priključki odvoznih in dovoznih cest, nasipi, useki, zelenice itd. V cesto smo uvrstili zemljišča, ki ležijo na območju avtoceste in tista zemljišča, ki ležijo na območju regionalne ceste Ljubljana – Celje.

V pot se uvrščajo zemljišča pod prometnimi površinami, ki se uporabljajo kot javne poti. V pot se uvrščajo tudi zemljišča pod potmi, ki niso javne, pod pogojem, da imajo utrjeno

vozišče. V pot smo uvrstili zemljišča, ki ležijo na območju deviacij oziroma dovoznih poti, ki potekajo ob avtocesti.

Pri uvrščanju nerodovitnih zemljišč smo upoštevali naslednje pogoje:

V vodotok se uvrščajo zemljišča pod rekami in potoki oziroma zgrajenimi strugami s tekočo vodo, s pripadajočimi zemljišči za zavarovanje in vzdrževanje obrežja. V vodotok smo tako uvrstili tista zemljišča, ki ležijo na območju potoka Radomlja, regulacijske vode in območje vodnih zadrževalnikov.

4. IZDELAVA ELABORATA

Izvedba geodetske storitve se zaključi z izdelavo elaborata. Vsebina elaborata je predpisana za posamezno geodetsko storitev v zakonu in v Pravilniku o urejanju in spreminjanju mej parcel ter o evidentiranju mej parcel v zemljiškem katastru.

Urejeno dokumentacijo, ki je rezultat geodetske storitve opredelimo kot elaborat. Izdela ga geodetsko podjetje na osnovi naročila stranke. Izdelan elaborat, ki vsebuje vsa dejstva pomembna za odločitev o spremembi, je podlaga za izvedbo ustreznih sprememb v evidenci zemljiškega katastra. V našem primeru smo izdelali elaborat ureditve meje, parcelacije in spremembe vrste rabe (dokončna odmera avtoceste Blagovica).

Vsebina elaborata:

- Tehnična dokumentacija:
  - Zahteva za uvedbo postopka ureditve meje, parcelacije in spremembe vrste rabe,
  - zapisnik ureditve meje, parcelacije in spremembe vrste rabe,
  - skice terenske meritve,
  - katastrski načrt s spremembami,
  - seznam koordinat uporabljenih geodetskih točk,
  - seznam zemljiškokatastrskih točk,
  - izračun površin parcel,
  - digitalni podatki.
- Ostala dokumentacija:
  - Računska obdelava,
  - izjave odpovedi pravice do vabljenja na ustno obravnavo,
  - kartiranje in oleata.

4.1 Zahteva za uvedbo postopka

Geodetski upravni postopek na zahtevo stranke se prične z dnevom vložitve popolne vloge. Zahtevi mora biti priložen elaborat geodetske storitve. Naročnik del je moral vložiti vlogo za izvedbo postopka na območno Geodetsko upravo Domžale. Vloga mora biti nedvoumna, jasna in popolna. Vloga vsebuje enega ali več zahtevkov. V zahtevku mora biti navedeno točno tisto, kar stranka želi. Upravni organ z odločbo odloči izključno o tem, kar stranka v vlogi zahteva, zato mora biti vsebina elaborata, ki je priloga vloge, popolnoma usklajena z vlogo.

V vlogi za uvedbo postopka so navedeni zahtevki za:

- evidentiranje urejene meje parcele
- delitev parcele
- združitve parcel in
- sprememba vrste rabe

4.2 Obdelava terenskih podatkov

Po končanih terenskih meritvah je potrebno v pisarni izvesti naslednje izračune in grafične prikaze:

- izračun tahimetrije merjenih podatkov,
- izračun kontrole frontov in prečnih mer,
- izračun površin parcel in delov parcel,
- izdelava skice izmere,
- oštevilčba zemljiškokatastrskih točk,
- oštevilčenje parcel,
- izdelava digitalni katastrski načrt z novimi parcelnimi številkami ter izvede se topološka kontrola,
- izdelava seznama ZK točk in izpis računske obdelave podatkov.

4.2.1 Izračun tahimetrije merjenih podatkov

Izračun tahimetrije in ostale pomožne izračune smo opravili s pomočjo programskega paketa GEOS 6. S pomočjo programa se izdela tudi izpis terenskih podatkov snemanja in izpis preračunane tahimetrije. Izpise tahimetrije je potrebno priložiti elaboratu.

4.2.2 Kontrola frontov in prečnih mer

Za fronte in prečne mere, ki smo jih na terenu izmerili, je potrebno v pisarni izračunati dopustno odstopanje. Kontrola dolžin se izvede tako, da na podlagi dveh znanih točk kontroliramo odstopanje med merjeno dolžino in dolžino izračunano iz koordinat. Dopustno odstopanje se izračuna glede na kategorijo terena. V primeru prevelikega odstopanja dolžin, je potrebna ponovna terenska izmera. Računanje dopustnega odstopanja Δd se za različne kategorije terena izračuna po naslednjih formulah:

- I. kategorija $\Delta d = 0,01 * \sqrt{d} + 0,14$
- II kategorija $\Delta d = 0,015 * \sqrt{d} + 0,20$
- III kategorija $\Delta d = 0,02 * \sqrt{d} + 0,28$

Kategorije so opredeljene kot:

I. kategorija : - območja mestnih naselij in industrijskih območij

- območja naselij v ravninskih predelih z nagibom terena pod 25%
- območja, ki so z urbanističnimi akti predvidena za pozidavo

II. kategorija : - območja kmetijskih obdelovalnih površin

- območja naselij v hribovitih predelih z nagibom terena nad 25%
- območja kmetijskih neobdelovalnih zemljišč v ravninskih predelih

III. kategorija: - območja gozdnih zemljišč

- območja kmetijskih obdelovalnih površin v hribovitih predelih
- območja planinskega in gorskega sveta

Preračun kontrole dolžin smo izvedli s pomočjo programskega paketa GEOS 6. Dopustno odstopanje je bilo računano za teren II. kategorije.

Preglednica 2: Izračun kontrole dolžin

KONTROLA		DOLŽIN: VKLOP.			datum:07.06.2007	
Od	Do	merjena	poševna	reducirana	odstopanje	dopustno
6678	6679	11.15	11.17	11.15	0.00	0.26
90478	90481	7.58	7.58	7.58	0.00	0.25
6668	90481	26.42	26.42	26.42	0.00	0.29
6891	90434	74.15 (p)	74.11	73.87	-0.04 (p)	0.34
6669	6626	4.80	4.81	4.81	0.01	0.24
90266	6747	22.75	22.73	22.73	-0.02	0.28
6746	90266	40.43	40.43	40.43	0.00	0.31
6660	6661	101.90 (p)	101.82	101.44	-0.08 (p)	0.36
6659	6660	22.65	22.63	22.59	-0.06	0.28
6658	6659	26.55	26.56	26.54	-0.01	0.29
6655	6658	35.95	35.97	35.93	-0.02	0.30
6654	6655	40.76	40.76	40.75	-0.01	0.31
6653	6654	9.15	9.16	9.13	-0.02	0.26
6637	6642	46.66 (p)	46.65	46.65	-0.01 (p)	0.31
6636	6637	32.65 (p)	32.67	32.61	0.02 (p)	0.30
6633	6636	42.13 (p)	42.11	42.11	-0.02 (p)	0.31
6632	6633	21.25 (p)	21.25	21.02	0.00 (p)	0.28
6630	6632	44.90 (p)	44.91	44.79	0.01 (p)	0.31
198	6630	1.63	1.65	1.61	-0.02	0.23
6629	198	72.72	72.73	72.73	0.01	0.34
6628	6629	64.40 (p)	64.39	64.30	-0.01 (p)	0.33
6627	6628	37.70 (p)	37.69	37.36	-0.01 (p)	0.30

4.2.3 Izračun površin parcel

Površina parcele je površina njene projekcije na horizontalno ravnino in je izračunana iz koordinat zemljiškokatastrskih točk. Podatek o površini je tako eden izmed glavnih podatkov v zemljiškem katastru. Površino parcele, ki je dokončna, obvezno računamo iz koordinat. Tudi površine posameznih parcelnih delov se računajo iz koordinat in se izravnavajo na površino parcele. Če so parcelni deli določeni s koordinatami točk, se površine parcelnih delov izračunajo izključno iz koordinat, drugače se površine določijo iz grafičnih podatkov in izravnavajo na površino parcele.

Površina parcele se spremeni:

- kadar se parcela deli,
- kadar se dve ali več parcel združi,
- kadar se izravnavajo meje,
- kadar se izračunajo nove koordinate ZK točk zaradi natančnejših meritev in se pri tem nove koordinate razlikujejo od dosedanjih bolj, kot je dovoljena standardna deviacija,
- zaradi spremembe državnega koordinatnega sistema in
- izjemoma takrat kadar, se spremenijo podatki o posamezni meji zaradi ureditve meje in vse meje niso dokončne. Evidentirana površina zelo odstopa od izračunane površine iz ZK točk, geodet pa na podlagi obstoječih podatkov z veliko stopnjo zanesljivosti določi površino.

V elaboratu mora biti prikazan izračun površine tako, da je razvidna površina parcele pred spremembo in površina parcele po spremembi. Iz izpisa določitve površin parcel mora biti razvidna številka parcele in njena površina pred izvedeno meritvijo in številka parcele ter njena površina po izvedeni meritvi.

Preglednica 3: Prikaz starih in računanja novih površin parcel

DOSEDANJE STANJE							NOVO STANJE							
Št. P	Št. ZKV	Št. parcele	Vrsta rabe	Raz.	Površina			Št. parcele	Vrsta rabe	Raz.	Površina			Način izračuna površine
					Ha	a	m ²				Ha	a	m ²	
613	00613	1764/1	nj	6		12	33	1982/1	vod			16	80	iz koordinat
			tr	4		2	71	Se briše	združi v	parc.	štev.			1981/1, 1982/1
			tr	4			49	Se briše	združi v	parc.	štev.			1981/1
613	00613	1767/1	tr	4		33	13	1981/1	cesta			75	78	iz koordinat
			gd	3		11	36							
			nj	6		16	58							
613	00613	1767/2	pš	1		14	69	Se briše	združi v	parc.	štev.			1981/1
			gd	3			14							
613	00613	1766/5	nj	6		9	49	1766/7	nj	6		2	90	iz koordinat
								1981/77	par			1	35	iz koordinat
								1981/75	cesta			4	09	iz koordinat
437	00437	1766/4	vod			5	63	1766/8	vod			3	08	iz koordinat
								1981/76	cesta			2	55	iz koordinat
437	00437	1764/2	vod			4	73	1764/75	vod			1	74	iz koordinat
								1982/2	vod			2	95	iz koordinat
437	00437	1767/3	vod			11	31	1981/3	cesta			11	35	iz koordinat
437	00437	1771/1	gd	3		41	28	1771/7	gd	3		16	97	iz koordinat
								1984/1	pot			32	20	iz koordinat
								1981/4	cesta			11	63	iz koordinat
437	00437	1771/2	gd	3		15	26	1981/79	cesta			2	50	iz koordinat
			pš	1		6	83							
702	00702	1390	gd	3		23	59	1390/1	gd	3		21	71	iz koordinat
								1984/3	pot			1	94	iz koordinat
						2	09	55				2	09	55

4.3 Izračun koordinat zemljiškokatastrskih točk

Zemljiškokatastrske (ZK) točke so točke, ki imajo koordinate določene v državnem koordinatnem sistemu. V primerih, ko ni možna navezava na državni koordinatni sistem, so lahko koordinate podane v lokalnem koordinatnem sistemu. V računanjih se uporabljajo koordinate ZK točk zaokrožene na centimeter. Meje parcel se v zemljiškem katastru evidentirajo s koordinatami ZK točk, med katerimi potekajo meje, in prikažejo grafično. Pravilnik o urejanju in spreminjanju mej parcel ter o evidentiranju mej parcel v zemljiškem katastru, ureja način določitve in natančnosti določitve ZK točk in pogoje ter način določanja ZK točk v lokalnih koordinatnih sistemih.

Pri terenski izmeri in izdelavi skice, izvajalec del uporablja lokalno oštevilčbo točk. V našem primeru smo za oštevilčbo na terenu uporabili številke od 30001 naprej. Pri tem je potrebno upoštevati dejanske številke ZK točk pri tisti, ki so imele že predhodno podan status ZK točk. Po končanih meritvah smo izvedli vsa računanja koordinat, površin in kontrolnih mer z lokalno oštevilčbo točk. Nato je potrebno pridobiti ustrezno število rezervacij številke novih ZK točk. Na območni geodetski upravi Domžale smo rezervirali potrebno število novih ZK točk. Geodetska uprava nam je posredovala številke novih ZK točk od številke 6626 do 6895. Skladno s prejeto rezervacijo novih ZK točk smo izvedli preoštevilčbo lokalnih številke in sicer:

- na skici terenskih meritev,
- izpisku vseh izračunanih oziroma vseh uporabljenih točk

Geodetski upravi je potrebno posredovati tudi seznam vseh novo izračunanih, spremenjenih in ukinjenih ZK točk, ki bodo vnesene v bazo ZK točk. Ime datotek in format zapisa za vodenje elektronske oblike sprememb objavlja geodetska uprava na svojih spletnih straneh.

Za ZK točke se v zemljiškem katastru vodijo naslednji podatki:

- številka ZK točke,
- koordinate ZK točke,
- višina ZK točke,

- metoda določitve horizontalnih koordinat,
- natančnost koordinat ZK točk,
- status ZK točke,
- številka postopka, s katerim je ZK točka nastala ali se je spremenila in
- datum vpisa nove oziroma spremenjene ZK točke v zemljiški kataster.

Številka ZK točke:

- številka ZK točke se določi v okviru katastrske občine,
- ZK točke na meji katastrskih občin se oštevilčijo v vseh katastrskih občinah, katerih mejo določajo,
- oštevilčba ZK točk poteka od 1 do največ 999999,
- številka ukinjene ZK točke se ne sme ponovno uporabiti.

Koordinate ZK točk se določijo:

- na podlagi geodetskih izmer na terenu, ali
- na podlagi digitalnih ortofoto načrtov, drugih geodetskih načrtov ali topografskih podatkov.

Kadar se koordinate ZK točk določijo na podlagi geodetskih izmer na terenu, mora uporabljena metoda geodetskih meritev zagotavljati določitev horizontalnih koordinat nove točke glede na geodetske točke, iz katere je bila izvedena izmera, s standardno deviacijo obeh koordinat največ 4 cm.

Koordinate ZK točk se lahko določijo tudi na podlagi digitalnih ortofoto načrtov ali na podlagi drugih geodetskih načrtov ali topografskih podatkov, če omogočajo določitev koordinat ZK točk s srednjim pogreškom največ enega metra.

Višina ZK točkam se določi v državnem koordinatnem sistemu, če je to na osnovi izmeritvenih točk v bližini enostavno izvedljivo. Če ZK točke nimajo višin določenih v državnem koordinatnem sistemu, se v evidenci vpiše vrednost višin nič (0), pri računanju kontrole dolžin med posameznimi ZK točkami pa se lahko uporabi relativna višina, ki je bila izmerjena pri detajlni izmeri (Geodetska uprava RS, 2007).

Metode določitve horizontalnih koordinat, natančnost koordinat ZK točk in status ZK točk se evidentirajo s šiframi, ki jih objavi Geodetska uprava Republike Slovenije na svojih spletnih straneh.

Šifrant metode določitve koordinat ZK točk (Geodetska uprava RS, 2007):

Preglednica 4: Šifrant metod ZK točk

<i>Šifra</i>	<i>Ime</i>	<i>Opis</i>
00	Ni znana	Metoda določitve ni poznana
10	Polarna	Polarne metode
20	Ortogonalna	Ortogonalna metoda, presek premic
30	GPS	GPS metode
40	Presek	Metode presekov in urezov, konstrukcija iz originalnih mer
50	Fotogrametrija	Fotogrametrične metode in ortofoto
60	Digitalizacija	Metode digitalizacije
70	Transformacija	Metoda določitve s transformacijo merjenih ali digitaliziranih točk
80	Ostalo	Znana metoda, ki jo ne moremo uvrstiti v razrede od 10 do 80.
90	Terenska meritev brez numeričnih koordinat	Točke brez numeričnih koordinat
91	Terenska meritev z numeričnimi koordinatami	Geodetska izmera na terenu (ETRS89/TM koordinate oz. D48/GK v prehodnem obdobju)
92	Privzete	Koordinate določene na podlagi DOF, geodetskih načrtov ali topografskih podatkov
93	Transformirana	Koordinate dobljene s transformacijo terenskih D48/GK koordinat v ETRS89/TM.

ZK točke se glede na pozicijsko natančnost razvrščajo v razrede (Geodetska uprava RS, 2007).

Preglednica 5: Pozicijska natančnost ZK točk

<i>Šifra</i>	<i>Opis</i>
1	Natančnost določitve do 12 cm
2	Natančnost določitve od 13 do 30 cm
3	Natančnost določitve od 31 do 100 cm
4	Natančnost določitve nad 100 cm

Natančnost določitve ZK točk s šifro 90 in 91 je določena kot daljša pol os standardne elipse zaupanja v koordinati točke in je krajša od 4 centimetrov.

Natančnost določitve ZK točk s šifro 92 je določena kot daljša pol os standardne elipse zaupanja v koordinati točke in je krajša od 100 centimetrov.

Upravni status ZK točk (Geodetska uprava RS, 2007).

Preglednica 6: Upravni status ZK točk

<i>Šifra</i>	<i>Ime</i>	<i>Opis</i>
0	Ni znana	Za ZK točko ni znana metoda določitve
1	MUP	ZK točka določena v MUP, pri prenosu ali parcelaciji
2	Sodna	ZK točka določena v sodnem postopku
3	Enostranska	ZK točka, ki je določena enostranska
4	Sporna	ZK točka, ki je sporna
5	Brez MUP-a	ZK točke, ki so bile določene pred začetkom izvajanja MUP-a
6	Razgrnitev	ZK točke, ki so bile določene z novo izmero ali ekspropriacijo brez MUP-a (pred začetkom izvajanja MUP-a)
7	Tehnična	ZK točka, ki ni bila ugotovljena v upravnem postopku in ni točka vrste rabe ali ZK točka določena za navezavo ali pri neuspešnem prenosu
8	Vrste rabe	ZK točka določena na meji parcelnega dela (točka določa vrsto rabe)
9	Urejena	ZK točka določena v upravnem postopku

Atributi stanja ZK točk:

Atribut N- nespremenjena dobi ZK točka, ko se atributi točke ne spremenijo.

Atribut S- spremenjena dobi ZK točka v vseh primerih, kadar je v njenih podatkih izvedena kakršnakoli lokacijska ali opisna sprememba, razen spremembe številke točke. Kljub temu, da se koordinate spremenijo, še vedno obstaja možnost vpogleda v njeno zgodovino. Kadar dobi točka status spremenjena, se zapiše kdaj in v katerem postopku je do spremembe prišlo. Koordinate ZK točk se lahko spremenijo, če niso bile določene s predpisano natančnostjo, če se določijo z večjo natančnostjo ali če se spremeni državni koordinatni sistem.

Atribut D- dodana dobi ZK točka takrat, ko nastane nova točka.

Atribut B- brisana dobi ZK točka takrat, ko se točka zaradi kakršnegakoli razloga briše in se ukine iz aktivne baze točk. Točka se lahko briše zaradi ukinitve meje (združitve parcel, sprememba vrste rabe ...). Točke se fizično ne briše iz baze, kar pomeni možnost ponovne vzpostavitve v naravi. Še vedno se vodi tudi zgodovina brisane ZK točke.

Številka postopka (IDPOS) je številka elaborata, v katerem je ZK točka nastala, se spremenila ali bila ukinjena. Datum spremembe je datum vpisa nove, spremenjene oziroma ukinjene ZK točke v zemljiški kataster.

4.4 Oštevilčenje parcel

Parcelna številka je identifikacijska oznaka parcele. Določa se v okviru vsake katastrske občine posebej. Geodetsko podjetje novo nastalim parcelam rezervira parcelne številke. Nove parcelne številke določi geodetska uprava. Za oštevilčenje parcel obstajajo določena pravila z namenom, da bi bilo oštevilčenje čimbolj pregledno in da bi posamezno parcelo na načrtu čim hitreje našli.

Da bi se ohranilo zaporedje v postopkih vzdrževanja zemljiškega katastra in bi se na ta način olajšalo iskanje in preglednost parcelnih števil, se novo nastalim parcelam ne dodeljuje nove, cele številke, ampak se uporabljajo tako imenovane poddelilke. Pri parcelaciji zemljišč se parcelna številka novih parcel določi tako, da se števcu prvotne parcele doda prva prosta poddelilka, številka prvotne parcele pa se ukine. Ukinjena številka parcele se ne sme ponovno uporabiti.

V zemljiškem katastru se parcelna številka pojavlja v naslednjih oblikah:

- 99 zemljiška parcela brez poddelilke
- 105/1 zemljiška parcela s poddelilko
- *15 stavbna parcela brez poddelilke
- *17/1 stavbna parcela s poddelilko

Geodetsko podjetje pred dokončanjem geodetske storitve na Izpostavi območne geodetske uprave rezervira predvidene številke parcel, ki jih bo uporabilo pri izdelavi elaborata. Pri tem mora podjetje geodetski upravi sporočiti številke parcel v postopku in število novih parcel, ki bodo oštevilčene s samostojnim števcem ter število novih parcel, ki bodo oštevilčene s števcem in poddelilko z navedbo obstoječe številke parcele.

Pri oštevilčenju parcel dolžinskega objekta, območje dolžinskega objekta dobi svojo parcelno številko s poddelilkami, čeprav so nove parcele nastale s delitvijo ali združitvijo delov več parcel, ki pripadajo različnim lastnikom oziroma upravljavcem. Številka, ki jo dobi novi dolžinski objekt je tista, ki sledi zadnji parcelni številki v katastrski občini.

Na območni geodetski upravi Domžale smo rezervirali parcelne številke s poddelilkami, saj smo morali posebej oštevilčiti območje avtoceste, vodotokov, deviacij in območje državne ceste.

Parcele smo oštevilčili na sledeč način:

- parcelne številke od 1981/1 do 1981/85 smo podeljevali parcelam, ki ležijo na območju avtoceste,

- parcelne številke od 1982/1 do 1982/75 smo podeljevali parcelam, ki ležijo na območju vodotoka, in območju vodnih zadrževalnikov,
- parcelne številke od 1983/1 do 1983/29 smo podeljevali parcelam, ki ležijo na območju regionalne ceste Ljubljana – Celje,
- parcelne številke od 1984/1 do 1984/33 smo podeljevali parcelam, ki ležijo na območju deviacije na južni strani avtoceste,
- parcelne številke od 1985/1 do 1985/22 smo podeljevali parcelam, ki ležijo na območju deviacije na severni strani avtoceste,
- na parcelah, ki so se delile in ne spadajo v zgoraj naštetih območja ter bodo ostala v lasti sedanjim lastnikom smo uporabili naslednjo prosto podelilko, ki nam jo je dodelila geodetska uprava.

4.5 Digitalni katastrski načrt

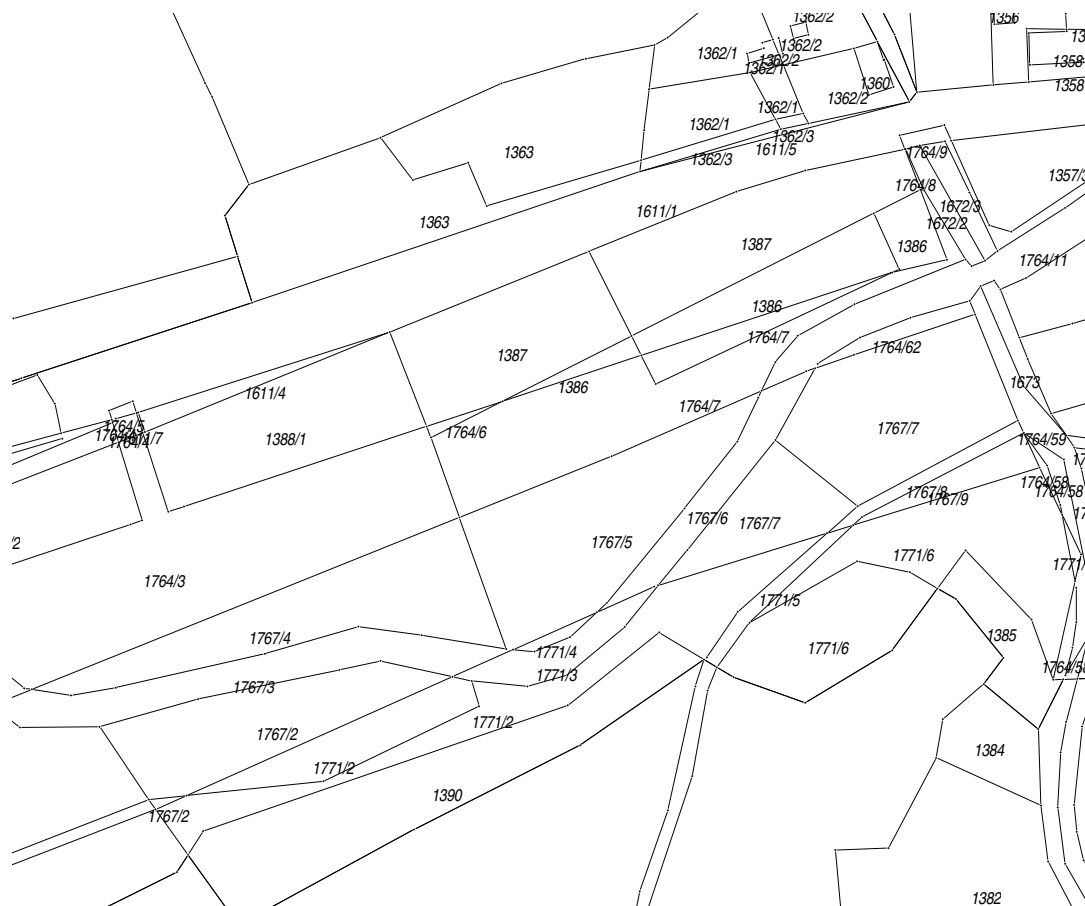
4.5.1 Splošno o digitalnih katastrskih načrtih

Digitalni katastrski načrt – DKN je vektoriziran in transformiran katastrski načrt. DKN prikazuje meje parcel in parcelnih delov ter parcelne številke. Podatki so v državnem koordinatnem sistemu. Natančnost je odvisna od vrste katastra, načina izmere in merila katastrskega načrta, ki je bil vir za izdelavo DKN. Podatki se vodijo in vzdržujejo za celo Slovenijo. Z uporabo DKN-ja so katastrski načrti prešli med arhivsko gradivo in se uporabljajo kot pokazatelj zanesljivosti in natančnosti katastrskih podatkov v postopkih vodenja in vzdrževanja zemljiškega katastra.

Pogoji za uveljavitev, na podlagi katere se začnejo digitalni katastrski načrti uporabljati kot uradni grafični prikaz podatkov zemljiškega katastra, so naslednji:

- DKN je izdelan za območje cele katastrske občine,
- DKN je izdelan v državnem koordinatnem sistemu,
- parcele homogeno in zvezno prekrivajo območje cele katastrske občine,

- meje katastrske občine so usklajene z mejami sosednjih katastrskih občin,
- podatki o parcelah so usklajeni v opisnem in grafičnem delu zemljiškega katastra,
- vzpostavljena mora biti zbirka elaboratov in zemljiškokatastrskih točk.

Slika 10: Digitalni katastrski načrt

4.5.2 Vzdrževanje digitalnih katastrskih načrtov

Grafični podatki o parceli in grafični podatki o spremembi na parceli se praviloma prikažejo v merilu izvirnega katastrskega načrta. V primeru spremembe originalnega merila, se mora pri izrisu navesti merilo izvirnega načrta.

Meje se v zemljiškem katastru evidentirajo s podatki zemljiškokatastrskih točk, med katerimi poteka meja med dvema parcelama. Podatki o meji se evidentirajo opisno in grafično. Nova ali spremenjena meja se v zemljiškem katastru grafično evidentira s koordinatami zemljiškokatastrskih točk.

Metode vzdrževanja so:

- Metoda z vklopom (grafični vklop):
Za vnos sprememb v katastrski načrt so potrebne oslonilne točke za vklop.
- Koordinatna :
Načrt je izdelan v državnem koordinatnem sistemu in vse spremembe se vnesejo na podlagi merjenih in izračunanih koordinat.
- Koordinatni z vklopom:
Uporabljata se obe metodi hkrati; koordinatna metoda in metoda z vklopom.

Koordinatna izmera

Spremenjene ali nove meje parcel se v zemljiškem katastru evidentirajo tako, da se vpišejo spremembe pri obstoječih zemljiškokatastrskih točkah, ki določajo spremenjene meje parcel, in vpišejo nove zemljiškokatastrske točke, ki določajo nove meje parcel. Zemljiškokatastrske točke, ki ne določajo več mej parcel, se ukinejo.

Metoda z vklopom

Če podatki zemljiškega katastra ne omogočajo neposrednega evidentiranja mej s koordinatami zemljiškokatastrskih točk v državnem koordinatnem sistemu, se zaradi ohranitve relativnih razmerij med parcelami, nove in spremenjene meje evidentirajo z grafičnimi koordinatami. Te se v splošnem razlikujejo od koordinat zemljiškokatastrskih točk v državnem koordinatnem sistemu.

Grafične koordinate se določijo tako, da se zaris novih ali spremenjenih mej grafično vklopi na obstoječ grafični zaris mej in popravi povezave z obstoječimi mejami.

Poprava mej pri takem zarisu ne predstavlja odstopanja od katastrske meje. Pri grafičnem vklopu meritve upoštevamo naslednja načela:

- če je le mogoče, vklop izvršimo kot celoto, ne da bi spreminjali razmerja med novimi zemljiškokatastrskimi točkami,
- strmimo, da so grafične koordinate čim bližje absolutnemu položaju (čim manjši vektorji med koordinatami v državnem koordinatnem sistemu)
- meritev najprej vklopimo s pomočjo translacije,
- če ne zagotovimo relativnega položaja proti mejnim parcelam, meritev po translaciji tudi rotiramo,
- v kolikor imamo blizu meritve, ki jih želimo vklopiti v že urejeno mejo z zemljiškokatastrskimi točkami, ki so v enakem sistemu kakor naša meritev, obe meritvi vklopimo v istem sistemu,
- če blizu meritve, ki jo želimo vklopiti, nimamo urejenih mej z zemljiškokatastrskim točkami, meritev vklopimo po delih. Pri tem pazimo, da bo oblika parcel po vklopu podobna izmerjenim parcelam. Večkratni vklop običajno uporabimo pri večjih meritvah, kot je odmera dolžinskih objektov ali pri slabi kakovosti katastrskega načrta,
- kadar je katastrski načrt, v katerega vklopimo meritev, enakomerno deformiran, si lahko pomagamo s skrčkom ali raztezkom, enakim ali različnim po Y in X osi.

Položajna natančnost digitalnega katastrskega načrta v katastrski občini Blagovica:

Na spletni strani geodetske uprave je podana ocena kakovosti digitalnih katastrskih načrtov za vse katastrske občine v Sloveniji. DKN v katastrski občini Blagovica je razdeljen na tri dele. En del je v merilu 1: 2000, ostala dva pa v merilu 1:2880. Spodnja preglednica prikazuje položajno natančnost digitalnega katastrskega načrta v katastrski občini Blagovica:

Preglednica 7: Položajna natančnost DKN

<i>Del KO</i>	<i>Merilo</i>	<i>Način vzdrževanja</i>	<i>Natančnost transformacije</i>	<i>Nat. kontrolnih točk</i>	<i>Nat. ZK točk</i>
1	2000	koordinatni	0	0	0
2	2880	metoda z vklopom	3.399	3.407	3.01389
3	2880	metoda z vklopom	3.191	3.71	4.20703

Položajna natančnost digitalnega katastrskega načrta je ocenjena na tri kriterije:

- Glede na kakovost vklopa v državni koordinatni sistem s pomočjo transformacijskih točk,
- glede na ujemanje po transformaciji s pomočjo kontrolnih točk,
- položajna natančnost, ocenjena na podlagi zemljiškokatastrskih točk.

Dobljene vrednosti so realna števila, ki predstavljajo standardni odklon položajev točk v metrih. Če podatka ni, ali pa so vrednosti enake 0, pomeni, da je to območje numerične izmere in v postopkih izdelave digitalnih katastrskih načrtov ni bila uporabljena transformacija.

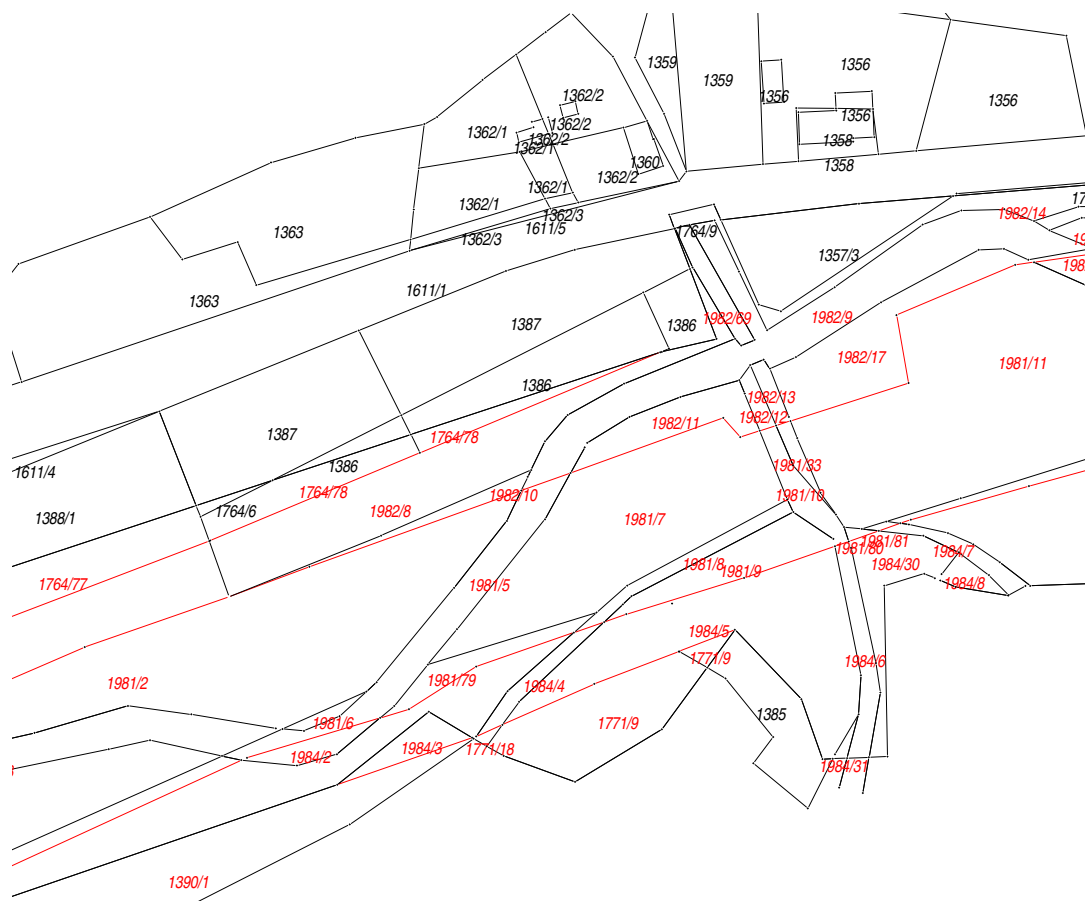
4.6 Kopija katastrskega načrta s spremembami

Katastrski načrt s spremembami je grafični prikaz mej, kot so bile pred spremembo evidentirane v zemljiškem katastru in grafični prikaz mej po spremembi. Katastrski načrt s spremembami se praviloma prikaže v merilu izvirnega katastrskega načrta. V primeru spremembe originalnega merila se mora pri izrisu navesti tudi merilo izvirnega načrta.

Geodetsko podjetje izdelava katastrski načrt s spremembami kot izris grafičnega dela elaborata (izreza iz DKN) in ga vloži v elaborat.

Meje se v katastrskem načrtu s spremembami izrišejo s tanko polno črto. Meje evidentirane v zemljiškem katastru pred spremembo, se izrišejo v črni barvi. Spremenjene in nove meje se izrišejo v rdeči barvi.

Za naše območje je bilo potrebno izdelati tri katastrske načrte s spremembami. Izris katastrskega načrta s spremembami je bilo potrebno izvesti posebej za območje merila 1:2000 in posebej za območje 1:2880.

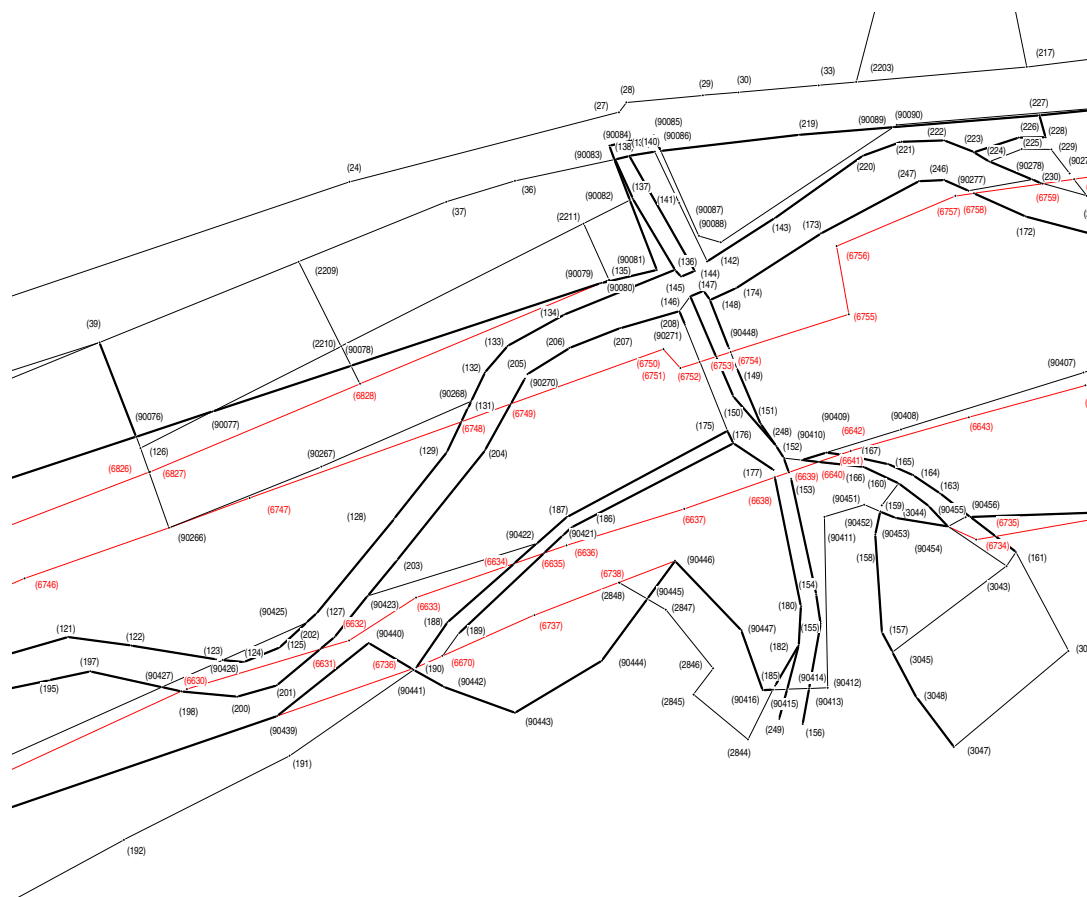

Slika 11: Katastrski načrt s spremembami

4.7 Oleata zemljiškokatastrskih točk

Elaboratu smo priložili tudi oleato zemljiškokatastrskih točk. Oleata ni obvezni sestavni del elaborata. V našem primeru je izdelavo oleate zahteval naročnik izvedbe del. Oleata je kartiran detajl, na katerem se nahajajo zemljiškokatastrske točke. Na oleati so novonastale

zemljiškokatastrske točke prikazane v rdeči barvi, obstoječe zemljiškokatastrske točke pa so v črni barvi.

Slika 12: Oleata zemljiškokatastrskih točk

4.8 Digitalni podatki za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru

Digitalni del elaborata geodetske storitve predstavljajo na ustrezen prenosni medij posnete datoteke. Datoteke vsebujejo podatke o vseh objektih, ki so potrebni za evidentiranje sprememb v evidenci zemljiškega katastra. Vsebina digitalnega dela elaborata mora biti skladna vsebini pisnega dela elaborata. Izmenjevalne datoteke posameznega elaborata so na prenosnem mediju načeloma shranjene v svoji mapi za vsak elaborat (a:\šifra k.o.\št. IDPOS\).

Digitalni del elaborata sestavljajo naslednje datoteke:

- TMP.HAD - splošni podatki o elaboratu
- TMP.POV - opisni podatki parcel
- TMP.ZKV - podatki o ZK točkah
- TMP.GKV - podatki o geodetskih točkah
- TMP.DTV - podatki o obrazložitvah odločb (obvezni sestavni del elaborata v primeru izvedbe storitve spremembe vrste rabe)
- TMP.PKV - podatki o centroidih parcelnih delov
- TMP.PLV - podatki o poligonih parcelnih delov
- TMP.MEJ - podatki o dokončnih parcelnih mejah
- TMP.BON - podatki o boniteti zemljišča
- TMP.RSP - podatki o relacija stavba parcela

5. GEODETSKA ZAKONODAJA

Kljub temu da je dne 25. 11. 2006 v uporabo prišel novi Zakon o evidentiranju nepremičnin - ZEN (Uradni list RS, št 47/2006), smo postopek dokončne odmere izvajali v skladu z Zakonom o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot – ZENDMPE (Uradni list RS, št., št. 52/00 in 87/02 – SPZ). ZENDMPE je temeljni zakon, katerega namen zelo jasno določa njegov naslov. Gre za sistemski zakon, ki ureja področje evidentiranja vseh nepremičnin v Republiki Sloveniji ter področje evidentiranja podatkov o prostorskih enotah in o državni meji. Takšna vsebinska zaokroženost zakona je bila določena z uveljavitvijo zakona v letu 2000. Osnovni namen ZENDMPE je zagotavljanje kakovostnega in enotnega sistema evidentiranja nepremičnin.

Starejšo zakonodajo smo lahko uporabili, ker je bila vloga za izvedbo del vložena pred datumom uveljavitve novega zakona. S spremembami zakonodaje se želi doseči poenostavitev in skrajšanje postopkov, uvedbo sodnih tehnologij in uporabnikom zagotavljati čim boljše storitve in kakovostne podatke.

5.1 Zakon o evidentiranju nepremičnin

Zakon o evidentiranju nepremičnin – ZEN (Uradni list RS, št. 47/2006) je dne 21. 4. 2006 sprejel Državni zbor Republike Slovenije, veljati je začel dne 24. 5. 2006, uporablja pa se od dne 25. 11. 2006.

ZEN ureja evidentiranje nepremičnin, državne meje in prostorskih enot, postopek urejanja in spreminjanja meje zemljiških parcel, postopek vpisa podatkov o stavbah in delih stavb v kataster stavb ter vpisa njihovih sprememb, register nepremičnin, izdajanje podatkov in druga vprašanja, povezana z evidentiranjem nepremičnin, državne meje in prostorskih enot.

Osnovni cilj zakona je vzpostaviti sistem evidentiranja nepremičnin na način, da bodo prek upravnih postopkov na pobudo lastnikov ter z uporabo različnih sodobnih strokovno tehničnih metod in postopkov na pobudo države oziroma lokalnih skupnosti, nepremičninske evidence popolne in podatki v njih kakovostni. Zakon v skladu s sodobnimi mednarodnimi trendi in

usmeritvami ter priporočili stremi k vzpostavitvi večnamenskih podatkov o nepremičninah in oblikovanju nepremičninskega sistema, ki bo zagotavljal podlago za široko uporabo podatkov za različne namene na ravni države, lokalnih skupnosti, posameznih lastnikov, investitorjev in drugih uporabnikov.

5.1.1 Razlog za spremembo zakonodaje

Novi zakon v primerjavi s starim zakonom temelji na naslednjih temeljnih načelih in poenostavitvah (Geodetska uprava RS, 2004):

- Poenostavitev postopkov vpisa nepremičnin v nepremičninske evidence,
- zagotavljanje popolnosti podatkov nepremičninskih evidenc (razgrnitev) in postopno izboljšanje kakovosti podatkov o nepremičninah,
- zagotavljanje ažurnosti podatkov o nepremičninah z uporabo sodobnih metod in tehnik inventarizacije in interpretacije geodetskih izdelkov,
- zmanjšanje upravnega in administrativnega dela uradnikov na Geodetski upravi Republike Slovenije in obenem poudarjena možnost izvajanja strokovno tehničnih nalog evidentiranja nepremičnin in izboljšanja kakovosti podatkov po uradni dolžnosti,
- vzpostavitev evidence o stanovanjih in o stalno in o začasno prijavljenih prebivalcih na stanovanje,
- vzpostavitev možnosti za delno pokrivanje stroškov vodenja in uporabe podatkov nepremičninskih evidenc.

S poenostavitvijo postopkov se poveča možnost za odpravo obstoječih zaostankov predvsem na področju postopkov zemljiškega katastra, zato je zaradi zagotovitve večjih možnosti izvajanja strokovno tehničnih nalog mogoče pričeti s kadrovskim prestrukturiranjem in dodatnim izobraževanjem zaposlenih na geodetski upravi, povezanih z izboljševanjem kakovosti podatkov in s povezovanjem različnih podatkov o nepremičninah z drugimi evidencami. Geodetska uprava v skladu s predpisi o množičnem vrednotenju nepremičnin (Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin) tudi prevzame vse razvojne in operativne

naloge, ki so povezane z vzpostavitvijo, vodenjem in vzdrževanjem sistema množičnega vrednotenja nepremičnin v Republiki Sloveniji.

Kakšna je razlika med Zakonom o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot – ZENDMPE (Ur. l. RS, št. 52/200) in novim zakonom o evidentiranju nepremičnin - ZEN (Ur. l. RS, št. 47/2006)?

Status urejene meje ostane nespremenjen, poleg določenih poenostavitev v postopkih urejanja mej in parcelacij je razlika pri evidentiranju obstoječih stavb v evidence zemljiškega katastra oziroma zemljiške knjige. Sedaj se ta postopek imenuje evidentiranje zemljišča pod stavbo in je vsebinsko glede na zajem podatkov na terenu in izdelavo elaborata izmere precej bolj obsežen. Pri izmeri dolžinskih objektov je zelo pomembna novost 49. člen (2 odstavek), ki pravi, če pri parcelaciji dveh ali več sosednjih parcel novi deli mej parcel ležijo na premici in se stikajo, ni treba urejati delov mej, ki se jih novi deli mej dotikajo v stikališčih. Novi zakon bo tako, pripomogel k hitrejšemu in bolj učinkovitemu terenskemu delu in zmanjšanju stroškov.

5.2 Zakon o geodetski dejavnosti

Na področju geodetske zakonodaje je zelo pomemben tudi Zakon o geodetski dejavnosti - ZgeoD (Uradni list RS 8/2000) opredeljuje geodetsko dejavnost in določa pogoje za opravljanje te dejavnosti. Geodetske storitve, ki so predmet ZENDMPE pa lahko opravljata samostojni podjetnik ali gospodarska družba (geodetsko podjetje), vpisana v imenik geodetskih podjetij pri inženirski zbornici Slovenije.

Za vpis pri inženirski zbornici Slovenije je potrebno izpolnjevati sledeče pogoje:

- Da ima gospodarska družba v sodni register vpisano geodetsko dejavnost (opazovanja, meritve in kartiranja),
- da mora imeti samostojni podjetnik posameznik v sodni register vpisano ali pri organu pristojnem za javne prihodke priglašeno geodetsko dejavnost,

- geodetsko podjetje mora za vsak svoj izdelek ali delo v okviru geodetske dejavnosti imenovati odgovornega geodeta. Odgovorni geodet je geodet, ki je vpisan v imenik geodetov,
- samostojni podjetnik posameznik ali družbenik v gospodarski družbi mora biti vpisan v imenik geodetov pri inženirski zbornici Slovenije, ali pa mora imeti zagotovljeno sodelovanje osebe – odgovorni geodet,
- geodetske storitve lahko izvajajo le geodetska podjetja, ki pridobijo dovoljenje Geodetske uprave za njihovo izvajanje,
- geodet, ki želi izvajati geodetske storitve mora imeti opravljen poseben strokovni izpit in se izkazuje z geodetsko izkaznico,
- odgovorni geodet za posamezne geodetske storitve mora imeti opravljen tudi strokovni izpit.

6. ZAKLJUČEK

Namen diplomske naloge je bil predstaviti parcelacijo dolžinskega objekta. Parcelacija dolžinskih objektov je eden izmed bolj pogostih geodetskih postopkov v zemljiškem katastru. Naloga je bila zasnovana na praktičnem primeru dokončne odmere avtocestnega odseka Blagovica. Do dokončne odmere avtoceste prihaja pogosto, sploh sedaj v času, ko se v Sloveniji končuje avtocestno omrežje.

V nalogi so predstavljeni tipični primeri in problemi, ki jih geodet sreča pri parcelaciji dolžinskega objekta na terenu. Prikazana je splošna teorija postopka parcelacije dolžinskega objekta. Opisani so tudi tehnični normativi, ki jih je pri zamejičenju posestne meje ceste potrebno predstaviti. Na koncu so predstavljeni računski postopki in obdelava podatkov, ki so potrebni za uspešno izdelavo elaborata.

Dokončna odmera ceste je pomembna, da se v zemljiški kataster evidentira stanje, ki je skladno z dejanskim stanjem na terenu. Zato je pri dokončni odmeri, poleg prenosa gradbene parcele, potrebno izvesti tudi parcelacijo dolžinskega objekta tam, kjer cesta odstopa glede na predvideno lokacijo.

Pri parcelaciji dolžinskih objektov je zelo pomemben podatek o površinah novonastalih parcel. Površine novonastalih parcel služijo tudi za potrebe dokončne premoženjske ureditve zemljišč med odkupljeno in uporabljeno površino za izgradnjo. Tako se lastniki zemljišč in upravljavci cest dogovarjajo o predvidenih odkupih, ki jih je še potrebno storiti. Parcelacijo zemljišč in izračun površin smo izvajali tudi na tistih zemljiščih, kjer so lastniki zemljišč izrazili željo, da bi odkupili del tistih zemljišč, ki so bila pred gradnjo v njihovi lasti, nazaj. Nazaj bi odkupili tista zemljišča, ki so bila predvidena za gradnjo in odkupljena, vendar pa cesta sedaj v naravi ne poteka po njihovih nekdanjih zemljiščih.

Pri parcelaciji dolžinskega objekta ima geodet opravka z velikim številom strank. Zato je zelo pomembna pravilna časovna razporeditev in načrtovanje terenskega dela. Zelo pomemben faktor so izkušnje geodeta, s pomočjo katerih reši določeno nepredvidljivo situacijo, ki jih pri

parcelaciji dolžinskih objektov ni malo. Želja geodetske stroke je težnja po vedno novejši in boljši tehnologiji, kar omogoča olajšanje dela in zagotovi boljšo kakovost izvedenih del. Kljub vsej tehnologiji pa še vedno ne gre brez geodeta in njegove izkušnosti. Zato je prav strokovnost, izkušnost in pravilna presoja geodeta pogoj za uspešno izveden postopek in zadovoljstvo strank vključenih v postopek.

Omeniti je potrebno še spremembo zakonodaje, ki je prišla z uvedbo Zakona o evidentiranju nepremičnin konec leta 2006. Naša izmera je bila narejena še po starem Zakonu o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot. Nova zakonodaja uvaja predvsem poenostavitev nekaterih postopkov urejanja mej in parcelacij.

Do uveljavitve novega zakon so geodeti pri parcelaciji dolžinskega objekta niso povsem držali ZENDMPE. Stara zakonodaja je velevala, da morajo biti pred izvedbo delitve parcel urejene meje parcele, ki se jih dotika nova meja, ki nastane z delitvijo. Zato so se geodeti pri parcelaciji sklicevali na Zakon o javnih cestah, ki je v 6. členu navajal, da se zamejičijo samo horizontalni lomi javne ceste. Tromeje tako niso zemejičevali ampak so točke presečišč samo linijsko preračunavali. Tako se niso urejale meje, ki jo je sekala meja dolžinskega objekta. Ta problem je sedaj rešil ZEN, ki v 2 odstavku 49. člena pravi, če pri parcelaciji dveh ali več sosednjih parcel novi deli mej parcel ležijo na premici in se stikajo, ni treba urejati delov mej, ki se jih novi deli mej dotikajo v stikališčih.

Poenostavitev bo pripomogla predvsem k hitrejšemu in bolj učinkovitemu terenskemu delu in zmanjšanju stroškov. Kar bo pripomoglo tako k zadovoljstvu delavcev v geodeziji, kot samih strank v postopku.

VIRI

Ferlan M. 2005. Geodetske evidence, Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Oddelek za geodezijo: 262 str.

PRIROČNIK k Pravilniku o urejanju in spreminjanju mej parcel ter o evidentiranju mej parcel v zemljiškem katastru, 2004, Ljubljana, GURS

Pravilnik o urejanju in spreminjanju mej parcel ter o evidentiranju mej parcel v zemljiškem katastru Uradni list RS, št. 1/2004 in 8/2007

Direkcija RS za ceste. 2004. Tehnična navodila za izvajanje meritev in parcelacij zemljišč za potrebe gradenj in rekonstrukcij javnih cest v Republiki Sloveniji.

Mlakar G. 1990 . Kataster 1 , Ljubljana, Tehniška založba Slovenije: 141 str.

Grosman J. 2002. Parcelacija dolžinskega objekta in uvajanje sprememb v digitalne katastrske načrte. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, FGG: 65 str

Cestnik J. 2000. Organizacijska in tehnična dela pri parcelaciji dolžinskega objekta. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, FGG: 63 str

Breščak M. 2005. Zasnova baze geodetskih točk. Geodetski vestnik 50/2006-2, str. 248-257.

Zakon o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot Uradni list RS, št. 52/2000

Zakona o evidentiranju nepremičnin Uradni list RS, št. 47/2006

Zakon o geodetski dejavnosti Uradni list RS, št. 8/2000 in 110/2002 – ZGO-1

Zakon o javnih naročilih Uradni list RS, št. 39/2000

Zakon o javnih cestah Uradni list RS, št. 29/2007 in 92/2005

Zakon o splošnem upravnem postopku Uradni list RS, št. 24/2006

Zakon o graditvi objektov Uradni list RS, št. 110/2002

<http://www.gu.gov.si/> (20.10.2007)

<http://www.lgb.si/predpisi.htm> (15.11.2007)

<http://rkg.gov.si/GERK/> (2.12.2007)

<http://www.javnirazpisi.com/> (21.10.2007)

PRILOGE

Priloga A: Vabilo in pooblastilo za postopek

Zavod za prostorsko, komunalno in
stanovanjsko urejanje Grosuplje d.o.o. Taborska cesta 3, 1290 Grosuplje

Tel.: (01) 781-03-20, Fax: (01) 781-03-34, E-pošta: zpksu@siol.net

Številka: **045/05-V49**

Datum: **26.04.2007**

Na podlagi 20. člena Zakona o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot - ZENDPME (Ur.l. št. 52/2000), dovoljenja Geodetske uprave Republike Slovenije za izvajanje geodetskih storitev števil. 0036, Vam pošiljamo

VABILO

NA POSTOPEK UREDITVE MEJE IN PARCELACIJE DOLŽINSKEGA OBJEKTA (dokončna odmera AC Blagovica – Šentjakob, pododsek Krtina - Blagovica)

Vabimo Vas, da se udeležite postopka ureditve meje, parcelacije in spremembe vrste rabe na odseku avtoceste Blagovica – Šentjakob, pododsek Krtina - Blagovica v katastrski občini **Blagovica**, ki se bo na zahtevo vlagatelja **Dars d.d.** izvajal

V   dne   ob   uri na parcelah   . Ob določeni uri se zglasite na Vaši parceli števil. ,

da boste sodelovali pri seznanitvi, ugotavljanju in zamejničenju meja parcel med zgoraj navedenimi vašimi parcelami in dolžinskim objektom - cesto v odseku, ki je naveden v uvodu tega vabila.

Meje ceste se ugotavljajo po njihovem poteku v naravi ob upoštevanju Zakona o javnih cestah in (Ur.list RS, št. 29/97, št. 92/2005, št. 33/2006).

V slučaju slabega vremena (padavine) se bo postopek izvajal na rezervni datum ob isti uri. V kolikor bodo tudi takrat neprimerne vremenske razmere, boste o dnevu in uri postopka ponovno obveščeni.

Postopka se udeležite osebno ali po pooblaščenju, ki se mora izkazati s pisnim pooblastilom. V pooblastilu je potrebno navesti za kakšna dejanja v postopku je pooblaščen oseba. Vsaka stranka nosi svoje stroške udeležbe na postopku.

Če se kateri od lastnikov ne udeleži mejne obravnave, se postopek nadaljuje po določilih Zakona o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (Ur. l. št. 52/2000). Meje zemljiških parcel navedenih zgoraj bodo ugotovljene in zamejničene na podlagi izjav navzočih lastnikov.

Pred izvedbo mejne obravnave bomo opravili meritve in opazovanja na kraju samem, zlasti zato, da ugotovimo potek meje po podatkih zemljiškega katastra (Ur. l. RS št. 47/2006). Predhodne meritve se bodo izvajale predvidoma v aprilu 2007.

Priprave na postopek mejne obravnave:

ZARADI IZVAJANJA PREDHODNIH MERITEV POSTOPKA VAS PROSIMO, DA VSAJ DVA DNI PRED NAVEDENIM DATUMOM OČISTITE VAŠO MEJO (ODSTRANITE RAZNE PREDMETE IN POREŽETE GRMOVJE). UŽIVALNO MEJO IN OBSTOJEČE MEJNIKE PA ODKRIJTE IN OZNAČITE S KOLIČKI ALI POBARVAJTE Z BARVO, TAKO DA BO MEJA V NARAVI RAZPOZNAVNA IN LAHKO VIDNA.

POOBLASTILO

Podpisani(a) _____

stanujoč (a) _____

pooblaščenam _____

s stalnim prebivališčem _____

Da me zastopa v postopku:
(ustrezno obkroži – navedi)

- a) Ureditve meje
- b) parcelacije
- c) izravnave meje
- d) obnove meje
- e) da sme podpisati izjavo o odpovedi pravici do vabljenja k izjavljanju o soglasju s potekom meje
- f) spremembe vrste rabe

v katastrski občini _____

na parcelni številki _____

Kraj in datum: _____

Podpis pooblaščenca:

Podpis pooblastitelja:

_____
(za pravne osebe tudi žig)

